

COURTESY

Courtesy 1

Formel veya resmi konuşmaları ne zaman yapmak uygun olur? Aynı şekilde gayri resmi konuşmalar ne zaman yapılmalı?

When is it more appropriate to use formal speech? Informal speech?

Hamit Gürdoğan

Ankara

Bu resmi konuşmalar, tabii iş adamlarının vakitleri, bir söz var, vakit nakittir diye. Mutlaka bu tür şeyler vakit zeminine, kazanma zeminine, o ülke için istihdam zeminine dayanıyor. Buralarda daha önceden randevulaşmış vakitler, ki bilhassa iş yerlerinde iş yerlerinin büyüklüğüne göre, yapısına göre ordaki konuşulacak kişinin temsil ettiği makama göre yapılacak bir şeyler, ki daha çok bu ileriye yönelik bir program varsa alınacak randevu saatlerine göre yapmanın uygun olduğunu zannediyorum. Şimdi buralarda da tabii önceden hazırlanmalı diye düşünüyorum kendimce. O işe dikkat çekecek zaman ayıracak uzun vadeli şeylerde o konuşmaların zamanını dağıtır diye düşünüyorum. Bunlara belli bir zaman ve zemin hazırlamak lazım. Bu da daha çok mesainin zaman taksiminindeki sabah saatlerinde olacağını düşünüyorum.

Yine de yapılacak resmi ve formel konuşmaların iyi etüt ederek nerde yapılacağı başka türlü de ayarlanabilir. Şimdi gayri resmi konuşmalar için de, Türk insanı düşünülmüyorsa misafirperverdir bizim insanımız. Evine bile hiç tereddüt etmeden güvendiği insanları götürebilir. Bu bir restoran olur, bir yemek yeri olur, artık karşıdaki kişinin de kişisel zevklerinin düşünülerek, onu memnun etmede, efendim, gereken ortam hazırlanırsa, her yerde de yapılabilir. Daha çok Türk insanları bunu akşamları ayarlıyordur. Herhalde bu gayri resmi konuşmaların da akşam yapılması dereden tepeden gelir bizde. O şekilde olmasında fayda var.

These formal talks, of course, there is a saying Time is money... These kind of things depend on time, winning and employment. These are previously arranged times and are arranged especially, in terms of work places, depending on the size and structure of the place, and the position of the person who will talk. If there is a program in the future, it should be arranged according to the arranged meeting times. Naturally I think these all should be arranged beforehand. An appropriate time and place should be arranged for all these. The most appropriate times might be the mornings I believe.

Still, the official and formal talks should be studied well and where they will be given can be planned in another way, too. Now, for the unofficial talks, when we think of the Turks, our people are hospitable. He can even take people he trusts to his house without hesitation. This can be a restaurant, a dining place, or wherever, also considering the other person's personal choices. Mostly Turkish people arrange these for the evenings. Probably, doing these unofficial talks in the evenings come from somewhere to us. It is better to do it this way.

Fırat Türkiliz
Ankara

Genel görüşme yapısı içerisinde başlangıçta gayri resmi birbirini tanımaya yönelik havadan sudan konuşmaların olması uygundur. Sonra resmi asıl konuya gelen görüşmenin asıl mevzusunu oluşturan konulara geçilir. Sanıyorum en sonunda da yine gayri resmi şekilde bitirilir, ki böylece bir arkadaşlık ve devama yönelik bir sıcaklık sağlanmış olur. Dolayısıyla yapı... sanıyorum, şey, yani gayri resmi, formel, yine gayri resmi bitirmek.

In general, it is more appropriate to have small talk at the beginning to get to know each other in business meetings. Then, we proceed to the original topics of the formal meeting. In the end, I believe, we end it in an informal way, so that we can have a warm atmosphere to continue with friendship and continuity. Thus, it is better to end it in an informal way.

M. Vedat Melik
Urfa

Genellikle ilk görüşmeler fazla resmi olmuyor. Biraz sohbet, onun ardından da ilk soruda cevaplama çalıştığım gibi, ülke bölge şartları, kendi insanınızla, kendi kurumunuzla ilgili bilgi vermek ve karşı firmalardan genel hatlarıyla bilgi alma şeklinde geçer. Ama dediğim gibi bir takım çalışmalar yapıldıktan sonra yani iki firmada birbiriyle çalışabileceğinin ön kararına vardıldıktan sonra elbetteki resmi görüşmelere geçmek gerekir. Bunun içinde birincisi ön protokoldür. Ön protokolde karşılıklı olarak yatırımın yapılabilmesi ilerlemesi için hangi yolların tespit edileceği madde madde yazılır. Bu maddede de taraflar kendi üzerlerine düşenlerini yaparak bir sonraki görüşmede daha resmi olan dökümanlarla ortaya çıkarak işleri yürütmelidirler.

In general, the first meetings are not so official. A bit of chit-chat, and then as I have tried to answer in the first question, it passes with the conditions of the country and the region, and giving information about your own people, your own institution; and to get information from the other firms in general. Yet, as I have said, after doing some sort of studies, that is, to decide that the two firms can work together, naturally, one should proceed to the formal meetings. For this, the first step is preliminary protocol. In the preliminary protocol, which paths to be followed to do the investment mutually and to continue, should be written down item by item. In this term, both sides should run their business, by doing their responsibilities and coming to the following meeting with the more formal documents.

Serdar Tan
Ankara

Biz iş görüşmelerimizde özellikle ilk görüşmelerimizde daha formel davranmaya dikkat ediyoruz. Çünkü karşımızdaki kişi bizi tanımıyor. Biz karşımızdaki kişiyi tanımıyoruz. Herhangi bir espri yaptığımızda veya herhangi bir şey söylediğimizde ne tepkiler alacağımızı bilemediğimiz için daha formel oluyoruz. Zaten iş kendini geliştirdikçe o resmiyet yavaş yavaş ortadan kalkıyor. Daha dostane ilişkiler doğmaya başlıyor örneğin şuan İngiltere'deki bayimizle konuşurken biz birbirimize my friend, my brother şeklinde hitaplarda bulunuyoruz ama bu tabii belirli zaman doğrultusunda yaşanan bir şey daha önce çok ciddi ve resmi ilişkilerimiz vardı aramızda.

We try to behave more formally in our business meetings, especially in the first ones. Because the other person does not know us and we do not know him. Since we cannot know what kind of reactions we might get if we joke or say something, we act more formally. As a matter of fact, as our business grows, the formality starts fading away slowly. We start having more friendly relations. For instance, when we talk with our dealer in England, we address each other as my friend and my brother. However, this certainly takes time, we used to have more serious and formal relations before.

Alparslan Tekiner **Ankara**

Şimdi şirketteki konu işin özelliğine göre formal ya da resmi konuşmaların şekli değişir. Aslında benim açımdan baktığımda, başlangıçta çok daha formal olan ilişkiler, karşılıklı olarak şirketlerin işbirliği arttıkça belki informal hala gelebiliyor. Ama karşılıklı firmaların bizim düzeydeki görüşmeleri daha az sıklıkla olduğu için, genellikle informal olarak devam ediyor. O nedenle ülkemizde gerçi informal ilişkiler biraz daha süratli ilerlemesini sağlıyor, iş ilişkilerinde de daha süratli ilerlenmesini sağlıyor. Fakat bizim gibi belli standartta çalışan şirketlerde, yine üst düzey yönetim karşılıklı ilişkilerde informal davranmaya özen gösteriyor.

Well, depending on the characteristics of the topic, of the business, the style of formal or official talks differ. In fact, when I look at it from my angle, the relations that were more formal at the beginning may become informal, as the mutual relations increase. However, since the meetings of the firms on both sides happen less frequently at our level, they continue informally in general. The informal relations in our country help the business proceed faster, though. However, at the companies that work at a certain

standard like us, again the higher administration tries to be careful about behaving informally in mutual relations.

Courtesy 2

Selamlaşmalar Türk işadamları için ne kadar önemlidir? Başkalarıyla selamlaşmak nasıl olmalıdır kısaca açıklar mısınız? Standart protokol ve yol nedir?

How important are greetings for Turkish businessmen? Describe how to greet others. What is the standard protocol?

Hamit Gürdoğan Ankara

Türkiye’de selamlaşma artık dünyanın globalleşmesindeki ortama da yavaş yavaş ayak uyduruyor. Mesela, Müslüman iş adamlarıyla selamlaşırsa veyahut bu dünyanın ayak uyduramayan diyelim ki iş adamları varsa, bu Türkiye`deki dinden kaynaklanan bir sunumla olur. Selamünaleyküm denir, biraz daha böyle ılımlı, birbirini tanımayan, yani bu tür birliktelikten biraz endişesi olan insanlara da merhaba kelimesi kullanılır ki, bu Türkçe’de rahat olun, huzurlu olun, bizden sıkıntı görmezsiniz diye. Böyle sosyal aktivitesi olan, sosyal düşünen insanlar içinde günaydın gibi, sabahsa hayırlı sabahlar gibi, iyi akşamlar gibi filan diye bu türlü şeyler de konuşulur.

Ama bunlar tabii ilk yapıda şimdi de yeni ilim dalında hal bilimi gibi çıkmada ki, telaffuzlar da, güler yüzlü sıcak, samimi, candan bir el tutmalar da bu selamlaşmanın içine girer. Candan el tutma, tokalaşma diyoruz biz buna efendim, bu türlü hemen yakın şeylerde bir elektrik alışverişi olduğunda, insanlar birbirlerine ilk bakışta da kendi iç güdüleriyle güven ortamını verirler. Türkiye’de bazı yine selamlaşmalarda da işte, dışardan gelen insana saygı olsun diye ayağa kalkılır, güler yüz sunulur. O çevrede oturanlar varsa onlar makamlarıyla, efendim iş dünyalarıyla takdim edilirler. Gelen insan da yine güler yüzle hepsiyle selamlaşır, çok büyük ortam varsa, herkes birbirine rahat ol, huzurlu ol diye güler yüzle birbirine sunar diye düşünüyorum.

Greetings in Turkey is also adjusting itself to the globalizing atmosphere in the world gradually. For instance, if one greets Muslim businessmen or if there are some businessmen who could not adjust themselves to the world, this would be due to a presentation originating from religion in Turkey. People would say “Selamünaleyküm”

(peace be upon you) and if people do not know each other well, they say “merhaba,” meaning that you will not be harmed, be relaxed and in peace. For people involved in social activities, and think socially, phrases such as “gunaydin,” if it is morning, “hayirli sabahlar” (good morning) and “iyi aksamlar” (good evening) are also used.

Yet, these also depend on the characteristics and upbringings and today we also have the science of body language; so, pronunciation, warm and sincere shaking hands with smiling are also included in these greetings. In these situations, we think it’s important to greet people warmly, to shake hands firmly, and when this occurs, we feel an environment of trust that develops. Again in Turkey, in some greetings, people stand up as a respect to the person coming from outside, smiling. People would be introduced to the others, by mentioning their position and work life. The visitor also greets all of them, smiling, and if it is a large group, everyone smiles to each other, meaning be relaxed and in peace, I think.

Çetin Özataç **Ankara**

Selamlama, selamlaşmak, Türk kültüründe çok önemlidir . Özellikle müşterileri ziyaret ettiğimiz zaman bu bizim en çok dikkat ettiğimiz konulardan birisidir. Müşterimizin kim olduğu, hangi sosyal statüde olduğu, hangi büyüklükte iş yaptığı bir tarafa, selamlama tek başına çok önemlidir. Ama müşteriye göre de değişik selamlama tipleri vardır. Yani, daha böyle dini ağırlıklı olarak gördüğünüz müşterileriniz varsa, onlara selamün aleyküm demeniz gerekir. Daha, biraz daha karşınızda modern insanlar olduğunu düşünüyorsanız, iyi akşamlar demeniz gerekir. Selamlamanın hemen arkasından, hal hatır sorma faslı gelir.Yani, bizler daha duygusal insanlar olduğumuz için bu iş görüşmelerinde çok büyük avantajdır. İlk görüşme öncesinde müşteriye yumuşatma açısından baktığımızda çok önemlidir. Sadece müşterinin kendisini değil, eğer müşteriyle ilk görüşme değilse, birazcık müşteriyle ilgili bilginiz varsa, müşterinin ailesini, çoluğunu, çocuğunu sormak, onlarla birazcık ilgileniyor olmak, müşterinin çok hoşuna gider. Biz de bilinçli olarak buna çok önem veririz.

Greeting each other is very crucial in Turkish culture. Especially, when we visit our customers, it is one of the issues that we are very careful about. Putting aside who our customer is, his social status and the size of his business, greeting itself is very important. However, there are different kinds of greetings depending on the customer. That is, if you have customers that you regard with more religious tendencies, you should say “selamun aleykum.” If you think that you have more modern people, then you should say “iyi

aksamlar” (good evening). Right after the greeting, comes the part of asking how they are doing. In other words, we are more emotional people, and it is a great advantage in business meetings. Before the first meeting, it is very important to make the customer feel more relaxed. We ask not only about the customer himself, if it is not the first meeting, and if you have some knowledge about the customer, we ask about the customer’s family and children, and showing this care is very appreciated. We, in return, give much importance to this consciously.

Ahmet Deniz
Samsun

Osmanlı’nın devam ettirmiş olduğu, farklı toplumları kendi içinde barındırmasından kaynaklanan bir gelenektir. Dolayısıyla burada selamlaşmaya Türk iş adamları arasında selamlaşmaya baktığımızda, insanlar ilk başta birinci olarak tokalaşarak selamlaşırlar. Samimiyet biraz daha ilerlemişse, ya da tanışıyorsa, kafayla selamlaşabilirler. Müslüman bir toplum olmasından dolayı Müslümanlar kendi arasında selamlaşmayı aleyküm ifadesini kullanarak yaparlar. Farklı kültürlerden bahsetmiştik, o kültürler içinde toplum olarak hepsini bir arada barındırıp ve iyi bir geçinme, iş hayatına yansıtmak olduğundan dolayı, insanlar burada birbirleriyle alakalı çok iyi uyum sağlama neticesinde, genelde herkesin kullanmış olduğu, işte sabah karşılaştıklarında günaydın, öğleden sonrada bir karşılaşma oluyorsa selamlaşma tünaydın kelimesini kullanarak selamlaşırlar. Türk milletinin selamlaşma çok önem verdiği bir geleneğidir ve bunu da devam ettiriyorlar. Bu devam neticesi insanların farklı yapılarına, kişiliklerine, durumlarına göre ifade etmiş olduğumuz 4-5 şekilde selamlaşmayı görebiliriz, ama bunlar içinde en yaygını elle tokalaşma, başla selam, belki ilk karşılaşmalarda günaydın, tünaydın ifadelerinin kullanılması şekliyle olur.

This is a tradition that the Ottomans carried on and originated from the fact that they had different groups within the empire. Thus, when we look at the greetings here, greetings among businessmen, people first of all shake hands to greet each other. If they are closer, or if they know each other, they may greet each other with their heads (he means kissing each other on the cheek or touching the sides of their heads to each other’s here-translator’s note). Since it is a Muslim society, Muslims greet each other using the phrase “aleykum” (peace be upon you). We have talked about different cultures. Since there were different groups and they lived together in a harmony, and reflected this to the work life, at the end of having a great adjustment to each other; they greet each other like most people, by saying “günaydın” (good morning) and “tünaydın” (good afternoon), if it

is in the afternoon. Greeting each other is a very important tradition of the Turkish nation and they continue it. As a result of this, we can observe these 4-5 different types of greetings depending on people's different characteristics, upbringing and situations; yet, the most common ones among these are, shaking hands, greeting with heads and may be saying günaydın (good morning) and tünaydın (good afternoon).

Mehmet Aydoğan Kahramanmaraş

Selamlaşma olayı iki iş adamı arasındaki konuşulacak iş konusunun her ne kadar başlangıç noktası addedilirse de, ondan önce selamlaşmayı temin eden randevuya ben dikkat çekmek istiyorum. Randevu olayı yabancıların çok üzerinde durduğu bir noktadır. Önceden tespit edilen gün saat ve yerdeki yere gidildiğinde, randevuya gidildiğinde, karşılaşacağımız yabancı iş adamıyla ilk vereceğimiz selam onların anlayacağı bir dilden, onların daha ziyade hoşuna gideceği bir dilden olmasına dikkat edilmesi gerekir.

Yani, bizim kurallarımız şudur, bunları bunları ben tatbik edeceğim, zihniyetiyle yaklaşırsanız, karşınızdaki iş adamını kaçırmasanız bile asgariden gücendirirsiniz. Dolayısıyla maksadınız sizin onlarla bir iş bağlantısı yapmak ise onların da ilgileneceği onların da hoşuna gideceği kelimeleri cümleleri davranışları tabirleri seçmekte yarar görüyorum. Bundan sonra, hemen bunu kısaca geçtikten sonra konuya geçmek, fazla zaman öldürmemek ve mümkünse konunun satır başlarını tespit etmek, ondan sonra detay, o satır başlarının altını dolduracak konulara bir dahaki toplantılarda yer verip kapatmak lazım.

Even though greeting is regarded as the starting point of the business that will be discussed between the two businessmen, before that, I want to draw attention to the appointment that ensures the greeting. The appointment issue is a very important point for the foreigners. When one goes to the assigned place on the day and time of the appointment, one should be careful about greeting the foreigner businessmen in the language that he understands or he likes more.

In other words, if you have a mentality like 'these are our principles, I will do this and that' then, even if you do not lose the business, you will offend him. Therefore, if your intention is to establish a business connection with them, I think it will be better if you choose the words, sentences and acts that they would like. After this, after passing this part briefly, one should get into the main topic, without wasting too much time, and if possible, an outline of the discussion should be established. Then, the details or the subtopics should be discussed in the following meetings.

Metin Özer Ankara

Türk iş adamları için demek doğru değil aslında, Türk milleti için, Türk toplumu için selamlaşma çok önemlidir. Yani, bir işin başlangıcına ilk adım, sanki selam verilmeden başlanırsa, o iş yürümeyecekmiş gibi his vardır. Selam o işi ısıtır, aradaki buzları eritir, ön yargıları yıkar. Selam kutsal bir şeydir Türk toplumunda. Selam insanların daha hiç birbirini tanımadan birbirlerine kalplerini, gönüllerini açması anlamına gelir. Bir işyerine girildiği zaman selam vererek giren bir müşteri, sıcak bir selamla giren müşteri nasıl iş yerindeki kişi tarafından güzel karşılanırsa, selamsız giren bir müşteriyi o işyerindeki kişi ve de o iş adamı güzel bir hoş geldinle, güzel bir merhabayla, güzel bir selamla karşılarsa, o ilişki başlar ve sıcacık devam eder. Selam Türk işadamları için, hakikaten Türk toplumu için önemlidir. Bunda protokol aranmaz, ama tabii resmi yerdeki selamla, aile ortamındaki selam, bir perakende mağazadaki selamla, yoldaki selam biraz farklılık arz eder. Ama bizler Türk milleti olarak tanısak da tanımasak da mutlaka birisiyle karşılaştığımız zaman selam vermek gerektiğini biliyoruz ve inanıyoruz.

It is not right to say just for Turkish businessmen, but for all of the Turkish nation and society, greeting is very important. That is, there is a feeling, like it is like the first step for the start of the business; if one starts without it, it is not going to work. Greeting warms that business, melts the ice between people and destroys the prejudices. Greeting is a sacred thing in Turkish society. Greeting means opening each other's hearts and minds to other people without even knowing each other. Just like a customer entering a store with a greeting, a warm greeting, is welcomed nicely; similarly, if the businessmen or the person in the store greets the customer with a nice welcome and "merhaba" (hello), that relation starts and goes on in a warm way. Greeting is indeed crucial for the Turkish businessmen and society. There is no protocol sought with this; but naturally, the greeting in a formal place and in the family, a greeting in a retail store and on the street differ a little bit. However, we as the Turkish nation know and believe that we should definitely greet a person even if we know each other or not.

Courtesy 3

Sizde iş görüşmelerinde hediye alıp/ verme kültürü var mıdır? Eğer varsa, ne zaman hediye almalı? Nasıl karşılık vermeliyim?

Do you have a culture of giving/taking gifts as part of professional activities? If so, when is it appropriate to take gifts? How should I respond?

Baki Ahi
Ankara

Şayet bir işte menfaat ilişkisi varsa bu hediye kesinlikle alınmamalı. Hediye olabilecek özellikteki malzemenin diğer kişilere de verilebilecek özellikte olabilmesi lazım. Niçin hediye verilebilir? Çalışanları motive etmek için olabilir, verimliliği arttırmak için olabilir, bir okul müdürünün öğretmenlerine aldığı çiçek olabilir, kalem veya ajanda olabilir, yani bir şeyin hediye veya rüşvet olabilmesi için illiyet bağı olmamalıdır yani aşırı değer kazanmamalıdır. Örneğin İtalya'da güvenlik güçlerine postacılara verilen hediye, para hiçbir zaman rüşvet olarak yüksek mahkeme tarafından kabul edilmemektedir. yani hediye olarak kabul edilmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde 20 dolar a kadar olan verilen her hangi bir hediyede hediye olarak kabul edilmektedir. 20 doların üzerindekilerde rüşvet olarak kabul edilmektedir. ama şöyle düşünersek Suudi Arabistan'da çalışırken 3500 dolar bana hediye adı altında vermişti. ben bunu alamayacağımı söylediğimde kendisi bana dedi ki arkadaşa söyler misin tercuman tuttuk o zaman; bizde bu hediyeyi almayana eşek derler demişti, bende dedim ki kendilerine ; evet ben bu parayı almamakla eşek olacaksam ben eşeğim dedim kendilerine ve onlarda çok bunu tuhaf karşılamışlardı. Ülkemizde de maalesef bu rüşvet yolsuzluk olarak geçmekte. Suudi Arabistan'da rüşvetin adı hediyedir. Hediye olabilmesi içinde bizim yasalarımız böyle bir şey ön görmemektedir ancak işte burada biraz önce bahsettiğim gibi okullarda yada iş yerlerinde yılbaşında, bayramlarda alınan küçük paketler hediye olarak kabul edilmektedir.

If there are some other intentions behind a gift, this gift should not be accepted. The gift should be something that can be given to anyone. Why is a gift given? It can be to motivate the employees, to increase their effectiveness. This can be a flower that a principal of a school has for the teachers, it can be a pen or an agenda. That is, for something to be a gift or a bribe, there should not be a cause-effect relationship. In other words, it should not increase a lot in terms of its value. For example, in Italy, a gift for the security forces and postmen is not accepted as a bribe at the supreme court. That is, it is accepted as a gift. In the US, a gift given up to 20 dollars is also accepted as a gift. When I was working in the Saudi Arabia, I was given \$3,500 dollars as a gift. When I said that I could not accept it, they told me through the interpreter: We call a person a donkey if he does not accept it. I said: If that is the case, yes, I am a donkey; and they

thought it was so strange. Bribery is also used under the corruption in our country, unfortunately. In Saudi Arabia, a bribe's name is a gift. To be a gift, there is nothing like I mentioned in our laws. Here, as I have just mentioned, small packages given during the festivals and New Year's eves in schools or work places are regarded as gifts.

Temel Tufan **Ankara**

Hediye alıp vermek dünyanın her yerinde olduğu gibi Türkiye'de de normaldir. Yalnız hediyeyi alırken daha doğrusu siz karşınızdakine yani bir yabancı'nın Türkiye'ye gelen bir yabancı'nın karşısındakine hediyeye vermesinde dikkat etmesi gereken konu şudur; ya ilk toplantınızda olmaz ama iki üç defa ziyaret ettikten sonra o şahısa bir hediyeye getirirseniz ona bir değer verdiğiniz anlamına gelir. Tabii hiçbir zaman için hediyeye hayır denilmez sizin ona verdiğiniz hediyeye karşılık oda belki size ilerde hediyeye verecektir ve o hediyeyi almanızda eti kıldır yani almazsanız onu rencide edersiniz. Almanızda hiçbir sakınca yoktur hatta alıp da bir iltifatta bulunursanız size hediyeyi veren kişiyi de onure etmiş olursunuz yani onu değerlendirmiş olursunuz. Fakat hediyeye çok mühim bir konu hediye'nin miktarı nedir boyutları nedir buna çok dikkat etmek lazım 100 dolara da hediyeye alabilirsiniz 10000 dolara da hediyeye alabilirsiniz tabii alacağınız kişinin konumuna alacağınız kişinin pozisyonunu ve alacağınız kişinin konuya bakışına bağlıdır. Bir kişiye 100 dolarlık hediyeye alırsınız çok mutlu olur aynı konumda bir başka kişiye 3000 dolarlık hediyeye alırsınız o ondan mutlu olmaya bilir işte burada belki sizinle orda buluşacak veya o size yardımcı olacak mahalli insanın görüşünü almanızı tavsiye ederim.

It is normal to exchange gifts in Turkey, similar to everywhere in the world. However, while receiving a gift, that is, in a foreigner's giving a gift to someone in Turkey, the important point to be taken into consideration is that this had better not be in your first meeting, but in your second or third meeting. If you give a gift to someone, this means you give value to him. Of course, no one says no to a gift, maybe he would also give you a gift in the future and if you do not accept that gift, he would be offended. There is nothing wrong with accepting a gift, and if you even praise the person who gives it to you, he will be honored. However, a gift is an important subject, the size and value of it are important. You can buy a 100 dollar gift or a 1000 dollar gift to someone. It naturally depends on the other person's position, and how he sees it. You might buy a 100 dollar gift to someone and he would be very happy and you might buy a 3000 dollar

one to another person at the same position and he might not be pleased. Now here I would suggest taking the advice of the local person who meets and assists you.

Fırat Aydeniz
Diyarbakır

İş görüşmelerinde hediye alıp verme konusunda da ben şahsen kendim örnek verecek olursak ben şu ana kadar hediye almadım ama hediye verdim. Buna hediye derken illa bir şey olarak değil de mesela nedir iş görüşmesi yaptığınız kişiyi ikna edebilmek için yemeğe götürme onunla baş başa yemek olabilir, bulunma ya da vaatte bulunabilirsiniz. Eğer bu anlaşmayı yaparsak sana iskonto uygulayabilirim şu kadar indirim yapabilirim şeklinde de bu da bence bir hediyedir. Bu tür işlemler Türkiye’de ciddi şekilde yapılmakta büyük firmalarla arasında olan müteahhitler arasında ihalelerde bilhassa ihaleden önce ciddi şekilde paralar dönmekte olabilir. Bu işin ahlaki boyutuna bakacak olursanız benim o konuda çok fazla ahlaklı buluyorum yada bulmuyorum diyemem. Çünkü ben bazen işin içerisinde oluyorum ama tabii hediye ile rüşveti bence de karıştırmamak lazım beraber yediğiniz yemek bu sizin ona olan ikramınızda olabilir hediyeniz de olabilir.

Ama bu rüşvet olarak değerlendirilebilir veya değerlendirilemeyebilir bilemiyorum. Çok ahlaklı ya da ahlaksız da diyemem ama bunun yanında ayriyeten rüşvet diye tabir ettiğimiz paralar da dönmekte bu tür şeyleri de ahlaksız buluyorum. Burada Amerika’da bu tür şeyleri ben çok görmedim yaklaşık beş yıldır buradayım yani Amerikalılarla çalıştığım insanlar arasında böyle bir şey şu ana kadar hiç yaşamadım ne hediye alma verme çünkü tamamen yanlış anlaşılabilir. Ama uzak doğulularla oluyor yani onlar da şöyle bir hediyede bulunuyorlar size 100.000 dolarlık mal alırsanız size 10.000 dolarlık ekstradan mal veriyoruz. Bu da bir hediyedir yani çünkü belli bir limite ulaşıp da diğer ekstra hediyesini de alma şeyiniz var buna belki hediye de diyebilirsiniz.

In terms of giving gifts in business meetings, personally I have never accepted a gift so far, but I have given some. When we say a gift, it does not have to be a thing, but it could be a dinner with the other person to convince him during the business meeting, or giving promises. For instance, saying I can give you this much discount if we can do this agreement, and this I think is also a gift. This kind of things are done in a great amount in Turkey, there can be huge amounts of money spoken among the great firms and contractors in Turkey. When you look at the ethical side of this, I cannot say I find this

ethical or unethical. Because I might be in it sometimes, but certainly one should not mix a gift with a bribe. A dinner might be a treat or a bribe.

Yet I do not know if this is regarded as a gift or a bribe. I cannot call this very ethical or unethical but, I find bribes unethical. Here in the US, I have not seen such things much. I have been here for 5 years and never seen something like this among the people that I have worked with, such as exchange of gifts, because such things might be totally misunderstood. Yet, it might happen with the Far-Easterners, in this way: If you buy a 100,000 dollar product, we will give you a 10,000 dollar product free as a gift. This is also a gift, because when you reach a certain limit you get a gift, you can call it that way.

Celil Tunç Çanakkale

İş görüşmelerinde hediye alıp verme konusunda da ben şahsen kendim örnek verecek olursak ben şu ana kadar hediye almadım ama hediye verdim. Buna hediye derken illa bir şey olarak değil de mesela nedir iş görüşmesi yaptığınız kişiyi ikna edebilmek için yemeğe götürme onunla baş başa yemek olabilir, bulunma ya da vaatte bulunabilirsiniz. Eğer bu anlaşmayı yaparsak sana iskonto uygulayabilirim şu kadar indirim yapabilirim şeklinde de bu da bence bir hediyedir. Bu tür işlemler Türkiye’de ciddi şekilde yapılmakta büyük firmalarla arasında olan müteahhitler arasında ihalelerde bilhassa ihaleden önce ciddi şekilde paralar dönmekte olabilir. Bu işin ahlaki boyutuna bakacak olursanız benim o konuda çok fazla ahlaklı buluyorum yada bulmuyorum diyemem. Çünkü ben bazen işin içerisinde oluyorum ama tabii hediye ile rüşveti bence de karıştırmamak lazım beraber yediğiniz yemek bu sizin ona olan ikramınızda olabilir hediye de olabilir. Ama bu rüşvet olarak değerlendirilebilir veya değerlendirilemeyebilir bilemiyorum. Çok ahlaklı ya da ahlaksız da diyemem ama bunun yanında ayrıyeten rüşvet diye tabir ettiğimiz paralar da dönmekte bu tür şeyleri de ahlaksız buluyorum. Burada Amerika’da bu tür şeyleri ben çok görmedim yaklaşık beş yıldır buradayım yani Amerikalılarla çalıştığım insanlar arasında böyle bir şey şu ana kadar hiç yaşamadım ne hediye alma verme çünkü tamamen yanlış anlaşılabilir. Ama uzak doğulularla oluyor yani onlar da şöyle bir hediyede bulunuyorlar size 100.000 dolarlık mal alırsanız size 10.000 dolarlık ekstradan mal veriyoruz. Bu da bir hediyedir yani çünkü belli bir limite ulaşıp da diğer ekstra hediyesini de alma şeyiniz var buna belki hediye de diyebilirsiniz.

In terms of giving gifts in business meetings, personally I have never accepted a gift so far, but I have given some. When we say a gift, it does not have to be a thing, but it can be a dinner with the other person, hoping to convince him to do business. For instance, it is also kind of a gift to say that I could give you a certain discount based on some agreement. This kind of thing is done a lot in Turkey. There can be huge amounts of money spoken of among the great firms and contractors in Turkey. When you look at the ethical side of this, I cannot say that this is ethical or unethical. This is because I might be in the same situation sometime, but certainly one should not confuse a gift with a bribe. A dinner might be a gift or a bribe. I do not know if it is considered a gift or a bribe. I cannot call this would be ethical or unethical but I find bribes unethical. Here in the US, I have not seen such things much. I have been here for 5 years and have never seen anything like this among the people that I have worked with. I'm referring to the exchange of gifts, because such things might be misunderstood completely. Yet, it might happen with the far-easterners, with phrases like, 'If you buy a 100,000 dollar product, we will give you a 10,000 dollar product free as a gift.' This is a gift, because when you reach a certain limit you get a gift, you can call it that way.

Courtesy 4

İş görüşmelerinde normalde alkol teklif edilir mi? Birisine alkol ısmarlasam dini veya kültürel olarak-rencide eder mi veya uygunsuz kaçır mı? İçki içmezsem veya bir vejetaryen olarak et yemezsen Türkler nasıl karşılar?

Is alcohol typically introduced during professional activities? Would it be offensive – religiously or culturally – if I offer a drink? How would Turks react if I do not drink alcohol or if I am a vegetarian?

Ömer Yüksel Sümer
Ankara

Tabii iş görüşmelerinde, iş görüşmelerine başlamadan önce insanların birbirleri hakkında düşünceleri ve davranışları hakkında bilgi sahibi, yüzeysel de olsa bilgi sahibi olması gerektiğine inanıyorum. Türk halkı insan ilişkilerinde diğer halklara nazaran biraz daha sıcakkanlıdır, daha hoş görülüdür, yapılan hataları önemsemeyebilir. Ama tabii bu da karşıdakinin o süreci istismar etmesi, sömürmesi anlamını taşımamalıdır. Tabii ki içki de ikram edilebilir yerine göre, ve o anki şartlar göz önünde bulundurularak. Bir içki de ikram edilebilir, bir yemek de verilebilir, ne bileyim, bir yerde eğlence de tertip edilebilir. Tabii o anda iki kişinin kuracağı kontakla ilgili bir süreçtir bu yaşanması gereken. Bunun dışında tabii ki insanların dini inanışları, düşünce ve davranışları, yaşam biçimi çok önemlidir. İki

yabancı insanın bir konuda iş yapma sürecine başlaması biraz önce ifade ettiğimiz gibi bir ön sürecin yaşanmasını gerekli kılmaktadır. Yani, tanıma dediğimiz süreci gerekli kılmaktadır. Bunlara dikkat edilebilirse, ters tepki oluşturabilecek süreç çok daha faydalı bir şekilde işleyebilir düşüncesindeyim.

Naturally, I believe that in business meetings, before starting business meetings, people should be somewhat knowledgeable about each other, their thoughts and behaviors, even if it is on the surface. Turkish people are more warmblooded in human relations and more tolerant in comparison to other nations, they may not give much importance to mistakes. Yet, this should not mean that the other person can exploit the situation or abuse it. Certainly, a drink can also be offered depending on the situation, and considering the circumstances. A drink can be offered, a meal can be given or I do not know, even an entertaining activity can be organized. Certainly, this is a process that needs to be gone through regarding the contact that the two people will establish. Other than this, naturally, people's religious beliefs, thoughts and behaviors and life styles are very important. Two people's start of a business requires a preparation period that we have just discussed. If people can be careful about these, the period that may backfire can be very beneficial.

Gülay Onursal

Ankara

İs görüşmelerinde normal olarak, eğer bu bir öğlen yemeği ise, hafif bir içki teklif edilebilir, bira gibi, sarap gibi. Ama tabii fazla olmamak kaydıyla, bir kadeh, bir bira şeklinde. Akşam görüşmelerinde uzun bir yemek faslı, iste uzun bir görüşme ise, ortama göre, kişinin alkole karşı davranışlarında bir değişiklik yok ise, normal bir keyifli yemek ortamı ise, alkol teklifinde bulunabilirler ve içebilir. Vejeteryanlık, Türkiye'de pek fazla vejeteryan yok bildiğim kadariyle, ama yeni nesilde bu tür bilinçlenme var. Gayet doğal, ben et yemiyorum diyebilirsiniz. Sadece doğal yetişen bitki otlar turunda yiyecekler yenilebilir ve gayet doğal karşılanıyor. Ben de tercih ediyorum acıksa.

In business meetings, normally, if this is a lunch, a soft drink can be offered, or something like a beer and wine. Yet, certainly, one condition would be to not have too much, like one glass or one beer. At the business meetings in the evening, if it is a long dinner and meeting, depending on the situation; if there is no problem in the other person's attitude about drinking alcohol, and if it is a pleasant dinner setting, they can offer alcohol and he may drink. As for being a vegetarian, there are not many vegetarians

in Turkey as far as I know, but there is a consciousness growing among the new generation. It is very natural to say 'I do not eat meat'. You can have food including natural herbs and it is regarded quite usual. Frankly, I prefer them, too.

Mehmet Emin Şan
İstanbul

Türkiye`deki insanların, yani, geçmişe dayalı bir hoşgörü anlayışı var. Bu topraklar hoşgörünün yansıtıldığı, yayıldığı, dağıldığı yerler. Yani, bizim Mevlana anlayışına falan, bunu bütün dünya, Avrupa, Amerika, özellikle son zamanlarda bayağı bir teveccüh var, biliyor. Yani, dolayısıyla bir Amerikalı, Avrupalı bir iş adamı geldiğinde kendisinin alkol almak istemesini, alkol almayan birisi gayet hoşgörüyle karşılar. Veya böyle bir şeyi ismarlamaya kalksa, mesela, diyelim ki, bir iş görüşmesinde veya özel bir occasion olduğu zaman, yani, eğer kişi alkol almak istemiyorsa, yani almıyorsa, bunu zaten nazik bir dille söyler. Yani, ben alkol almıyorum, yani, bunun söylenmesinin ismarlanılmaya kalkışılmasının bir problem oluşturacağını ben zannetmiyorum. Yabancıların çoğunluk itibariyle alkol kullandığı biliniyor. Bu vejetaryenlik için de aynı şekilde. Yani, bizim insanlarımız da yani aynı şekilde vejetaryenlik nedir bilirler. Yani sebze ağırlıklı veya et yemezler böyle bir şeyi söylemenin ya da teklif etmenin hiçbir mahsuru yok. Yani, et yemiyorum demek çok garip karşılanacak bir durum değil. Çünkü biz sebzeyle de beslenen bir toplumuz, bizim o Antalya bölgesi, yani bir vejetaryen Akdeniz mutfağımız var mesela, genelde sebze ve meyve ağırlıklı. Bir problem teşkil edeceğini ben zannetmiyorum.

The people in Turkey have a concept of tolerance based on their past. These lands are places where tolerance originated, reflected and spread around. That is, the whole world, Europe and the US know about our "Mevlana" (Rumi) concept and there has been a good deal of interest recently. Thus, when an American or European businessman comes and requests to drink, a person who is not drinking would show much tolerance. Or, if he tries to offer something like that, for instance, let's say, at a business meeting or if there is a special occasion, if the person does not want to take alcohol, that is, if he does not drink alcohol, he would already say it in a polite way. In other words, I am not taking alcohol, that is, saying this or if someone tries to offer something should not be a problem, I believe. It is known that most of the foreigners drink alcohol. It is the same with being vegetarian. That is, our people also know in the same way what being a vegetarian is. In other words, they also mostly eat vegetables and not much meat and saying something related it and offering it is not a problem. That is, saying 'I do not eat

meat' is not a strange thing. Because, we are a society to be nourished with vegetables, too; our Mediterranean region, that is, we have a vegetarian Mediterranean cuisine for example, having mostly vegetables and fruits. I do not think that it would be a problem.

Berna Morgül
Ankara

Türkiye’de iş hayatında alkol teklif etmek rutinimizde yok. Aslında çok da yaşanan bir şey değildir, yaptığımız bir şey değildir. Ama eğer akşam iş yemeğinde, eğer içiliyorsa, ya da her hangi bir kutlama yapılıyorsa, bunda hani alkol teklif etmek, ya da işte alkolün de ortamda olması çok rahatsızlık yaratmayabilir. Tabii ki tamamen biraz karşıdakinin hani bu konuyu algılayışıyla da ilgili. Ama günlük yaşantımızda, iş hayatımızda alkolün çok fazla yeri yok, kutlamalar, “happy hour”lar ve akşam iş yemekleri haricinde. Vejetaryenlik konusunda artık Türkiye’de de çok vejetaryen var. Dolayısıyla çok şey karşılanmıyor, garipsenmiyor vejetaryen olmak. Ama alkol konusunda biraz dikkatli olmakta biraz fayda var diye düşünüyorum ben.

Offering alcohol in business life is not in our routine in Turkey. In fact, it is not something that we do or something that happens frequently at all. Yet, at a business dinner in the evening, if there is drinking, or if a celebration is being done, offering alcohol or for alcohol to be in the atmosphere may not create much trouble. Certainly, it also a bit depends on the other side’s understanding of the matter. However, other than celebrations, happy hours and business dinners in the evening, alcohol does not have much place in our work and daily life. As to the subject of having a vegetarian, now there are numerous vegetarians in Turkey, too. Therefore, being a vegetarian is not considered odd. However, I believe that one should be careful about the alcohol issue.

Cem Ağın
Ankara

İş görüşmelerinde bizde normalde alkol teklif edilmiyor. Çünkü bu görüşmenin ciddiyeti açısından, hem kültürel açıdan, hem kurumun ciddiyeti açısından böyle bir şeyi Türkiye’de uygulama haline sokmuyoruz. Peki ne olarak yapabiliriz? İşte herhangi bir yemekte, öğle yemeği, akşam yemeği, iş görüşmesinin dışındaki bir ortamda, elbette alkol teklif edilir, alkol de içilir. Peki vejetaryen et yemezse, Türkler nasıl karşılar? Çok doğal karşılar. Örneğin, bizim bu Bakü-Tiflis-Ceyhan ham petrol boru hattı projesi işinde birçok Hintli mühendis

çalıştırdık. Bu Hintli mühendislerin birçoğu da vejetaryendi ve biz onların vejetaryen olmalarına saygı duyarak, onlara özel vejetaryen mönüleri hazırlattık ve bunlar yemeklerinde bunları yediler. Dolayısıyla onların kültürel birikimlerine, her zaman kişilik özellikleriyle beraber saygı duymak bizim görevimiz arasındadır.

We do not offer alcohol in business meetings normally. Because of the seriousness of the meeting, the foundation, and culture, we do not put something like this into practice in Turkey. Then, how can we do it? (For example), in a meal, lunch or dinner, or in another setting other than the business meeting, alcohol can be offered and drunk naturally. What if he is a vegetarian and does not eat meat, how would Turks find it? They consider it very natural. For instance, in our Baku-Tblisi-Ceyhan raw oil pipe line Project, we had a number of Indian engineers. Most of these Indian engineers were vegetarians and in respect to their being vegetarian, we had special vegetarian menus for them, they had those as their meals. Thus, it is among our duties to respect their cultural background together with their personal characteristics.

Courtesy 5

Birinin evine davet etmesi çok yaygın bir şey mi? Türkler çok mu misafirperverdir ve bu yönlerini göstermeyi severler mi? Karşı taraf böyle bir geri çevirse çok mu kaba kaçır? Böyle bir daveti Türk tarafını kırmadan nasıl geri çevirebilirim?

Is it common to be invited to someone's home? How do Turks show their hospitality? Is it offensive if the other partner does not accept an invitation? How can I decline an invitation without being offensive?

Hamit Gürdoğan

Ankara

Türkiye'de evine insan davet etme geçmiş zamanlara kadar bizim kültürümüzün çok ciddi bir parçasıydı. Ama şimdi yoğun gelen ekonomik meseleler, açılımlar, yaptırımlar falan bunların, biraz bunun önüne geçti gibi. Fakat genel manası itibarıyla Türkler çok misafirperverlerdir. Bunu da içlerinden gele gele göstermeyi severler. Parantez içinde söylemiş olayım, evlerinde, masalarındaki hazırlamış oldukları, o ev hanımının evine gittiyseniz, davetinde o yüreğini ortaya koyar, parantezi kapatıyorum ben. Şimdi genelde de davetler ,sanki böyle artık işin hacmine göre değişir ama, fakat, boyle orta halli

işlerde de bir kaç kere görüşmenin verdiği samimiyetin ardından ancak, ev davetleri şu anda tahakkuk eder diye düşünüyorum.

Şimdi karşı tarafın da davetini geri çevirme meselesi Türkler'de çok yadırganacağını zannetmiyorum. Çünkü gelen insanlar nihayetinde misafirdir. Başka yerlere randevuları olabilir, işleri olabilir, başka yerlere söz vermiş olabilirler. Kırılmazlar ama belli bir samimiyeti yakaladıktan sonra da, mutlaka o işin arkasından koşarlar ve bir gün size o ikramlarını, o yürekliliklerini, o candanlıklarını, o Türk evrendeki güzel, böyle emin, güvenilir ortamı efendim sunmak isterler. Böyle bir davette de nezaketen geri çevirirse, kırma sözünün ben çok şey olduğunu sanmıyorum, çünkü gayet makul ve anlayışlı bir şekilde sizin konuştuklarınızı ve ikna olacaklarını zannediyorum, diye düşünüyorum.

Inviting someone over the house has been a very important part of our culture up until the recent times. However, now, it seems that economic matters, sanctions etc. have changed these a bit. Yet, in general, Turks are very hospitable and they like to show it sincerely. For example, when you go to a guest's house, the hostess would put everything possible on the table to please you. Now, in general, invitations would be made after establishing a friendship as a result of meeting couple of times, depending also on the size of the business.

I do not think that it would be very offensive for Turks, if the person declines the invitation. Because, the invited person is a guest as a matter of fact. He can have an appointment, something to do, or might have promised to be somewhere else. They would not be offended, but after establishing a certain level of friendship, they definitely go after it and definitely want to show you their sincerity provide a secure, and trustworthy atmosphere in the Turkish universe. In case of this kind of an invitation, again I do not think that we can call it offending them, because, if you give understandable reasons they would be convinced, I think.

Cemal Tura
Diyarbakır

İşverenler açısından samimi yaklaşımın sergilenmesi tabii ki karşılıklı güven açısından önemli. Dolayısıyla kendine ait bir mekana birilerini davet etmesinin bu samimiyeti yansıttığını varsayarsak, önemli gibi gözüküyor. Türklerin misafirperverliğiyle bunun çok fazla ilişkisi (var). Misafirperverlik Türkiye de kendi kapısına gelmiş olan kişiyi tanı misafiri diye nitelendirip, o kişiye kapısını açması, ekmeğini bölüşmesi anlamındadır. Yoksa iş ilişkisinde misafirperverlik kavramı farklı yorumlanmaktadır. Bence olması gereken karşılıklı

güven tahsis edilmesidir. Kişiyi kendi evine davet etmesi bana göre çok anlamlı değil. İş konuşulacaksa iş ortamında ve üretim ortamında o üretimin gereği şeklinde tartışılması ve görüşülmesi gerekir.

İnsan ilişkileri açısından , misafirperverlik açısından, tabii ki insanlar gerekirse evinde ağırlanabilir, evinde misafir edilebilir. Ama iş görüşmesi veya iş ilişkisi açısından eve davetin çok gerekli olduğunu düşünmüyorum. Türkiye'deki yapıda da bence öyle düşünülüyor. Yani, daha çok iş yemeklerine bakarsanız, evlerde yenmez, daha tarihi zenginliklerimizin, kültürel zenginliklerimizin olduğu yerler tercih edilir. İş yemeklerinde veya yine işin gereği ofise en yakın, en uygun, en kaliteli yer tercih edilir. Olayı böyle görmekte fayda var diye düşünüyorum.

It is important for employers to show sincerity if they expect to gain the trust of others. One of the ways to do this is to invite someone to their place. This is very much related with the hospitality of Turks. Hospitality in Turkey means to regard a person coming to his door as a guest sent by God, opening his doors to him and sharing his bread. Otherwise, hospitality in the business context is interpreted differently. I think, to establish mutual trust is what should be done. Inviting the person over his house is not so important for me. If business should be discussed that should be done at a business setting and production should be discussed at a production setting.

In terms of human relations and hospitality, naturally, people can be guests at someone's house. Yet, for business meetings or relations I do not think that invitation to home is so necessary. I believe that this is how it is thought by most people in Turkey. That is, if you look at business meals, they are not eaten at homes; but places representing our historical and cultural assets are chosen more frequently. For business meals, the closest, most appropriate and suited place is chosen. I believe that it is better to see it this way.

Gülay Onursal

Ankara

Türkler misafirperver bir millet, bunu artık herkes biliyor, tüm uluslar biliyor zannediyorum. Evlerine davet etmeyi severler, aileleriyle, eşleriyle, çocuklarıyla, hatta büyükbaba, büyükanne birlikte yaşıyorlarsa, tanıştırmayı, bundan çok büyük mutluluk duyarlar. Kendi yaptıkları yemekleri yedirmek isterler. Eğer gitmek istemezseniz, gayet doğal, öyle bir mecburiyet de yok tabii; ama o ortama bağlı sıcak bir atmosferse, katılmak isterseniz, mutlu olurlar. Ama tabii ki reddedebilirsiniz. Sizin için de aynı şey geçerli, bir teklifi reddetmek veya reddetmemek elinizde. Gayet doğal karşılanır bu tür şeyler.

Ama memnuniyetle evlerine davet edip, kendi kültürlerini, yaşadıkları ortamı göstermek isterler, paylaşmak isterler. Geri de çevirebilirsiniz hiç önemli değil.

Turks are a hospitable nation, now everyone knows this, every nation knows it, I think. They like to invite people over; if they live with their families, wives and children, and even with their grandfather and grandmother, they would be glad to introduce them to you. They want you to eat the food they made. If you do not want to go, it is very natural, certainly, there is no obligation. Yet, if it is a warm atmosphere and if you would like to join, they would be happy. But, of course, you can decline it. This is the same with you, too; to accept or decline an offer is up to you. Such things would be seen quite natural. However, gladly, they invite you and would like to show you their culture, the environment that they live in and share it. You can decline it, too, not a problem at all.

Serdar Tan

Ankara

Türkler zaten dünya genelinde misafirperver olarak tanınırlar. Biz de ilişkilerimizde gerek yerli müşterilerimiz veya iş yaptığımız diğer kişiler olsun , gerek yabancılar olsun, yani evimize davet ettiklerimiz oluyor. Bir örnek daha vereyim ben; aynı şekilde biraz evvel İngiltere'deki bayimizinden bahsettim. İngiltere'deki bayimizin Türkiye'ye ilk geliyordu. Ben onu, yaz dönemiymi, eve davet ettim. Evde, işte bahçede, beraber bira içtik, mangal yaktık, cips, kuruyemiş falan yedik. Tabii o çok hoşuna gitti onun. Hatta işte, ikinci, üçüncü biradan sonra biralar bitti. Bira aldırayım mı dedim. O da neden olmasın, burası benim evim, tabii ki içerim dedi, ve ben İngiltere'ye gittiğimde de aynı şeyi o bana yaptı. Orda eşiyile beraber geldi, hava alanında karşıladı, evine götürdü, Evinde yemek yedirdi. Aynı şeyi ben Türklerden bekliyordum ama İngilizlerden beklemiyordum. Aynı karşılığı İngilizlerden de almış oldum.

Turks are already known as hospitable over the world. We also invite either native customers or other people that we do business with, including foreigners. Let me give one more example; I mentioned our distributor in England just a while ago. It was his first time to come to Turkey. I invited him, it was summer, over my house. At my house, in the garden, we drank beers together, made a barbecue, and ate chips and nuts etc. Naturally, he liked it a lot. In fact, after the second and third beer, we ran out of beer. I said: Should I have someone get more? He, in return, said: Why not? This was my house, so of course we could drink. When I went to England, he did the same thing for me. He came and picked me up at the airport, took me to his house, and had me eat food

there. I would expect the same thing from Turks, but not from the English. I was treated in the same way by the Englishmen.

Gülsüm Deniz
İstanbul

Türkiye’de yemek için eve davet etmek çok yaygındır. Bu misafirperverliğin bir göstergesidir. Türk insanı bunu göstererek yabancılara karşı her türlü imkanı sunduğunu fark ettirmek ister. Doğulu insanlarla bunu yapmak çok daha kolaydır. Batılılar bu konuda biraz daha çekingendir. Çekingen olmaya gerek yoktur. Aslında bir daveti reddetmek oldukça büyük bir kabalıktır. Bunu reddetmek için mutlak ciddi bir sebep gerekir. Elinde olmayan bir işten ya da başka bir programı olduğundan dolayı bunu ancak geri çevirebilirler. Başka türlü geri çevirme gerçekten bizi rencide eder .

It is very common to invite someone for a meal in Turkey. This is an indication of hospitality. By showing it, the Turkish people want foreigners to recognize that they are offering all kind of facilities. It is easier to do this with the people from the East. The Westerners are a bit shy about this issue. There is no reason for being shy. Actually, it is a great rudeness to decline an invitation. To decline it, there definitely needs to be a serious reason. They cannot decline it unless they have something out of their control or if they have some other kind of program scheduled. Otherwise, a declination would really offend us.

Courtesy 6

İş görüşmelerinde nasıl giyinilmelidir? Türklerin “İnsanlar kıyafetleriyle karşılanır, fikirleriyle uğurlanırlar” sözünde belirtildiği gibi iş görüşmelerinde giyinmeye çok önem verdikleri doğru mu?

How should someone dress in a business meeting? Is it correct that Turks care as much about business attire as the Turkish saying: “People are received with their clothes and bid farewell with their ideas”?

Ebru Özkan
Ankara

İş görüşmelerinde genel olarak tercih edilen tarz tabii ki resmi, formal bir giyim tarzı. Ama, zaman zaman ülkemizde de iş adamlarının, işte hafta sonları ‘brunch’larda, işte daha akşamları içki içebilecekleri ortamlarda da bir araya

gelmesi söz konusu. Aslında tüm dünyada olduğu gibi, iş saatleri içerisinde formal giyim, onun dışındaki saatlerde, bir araya gelinmesi gerekiyorsa, iş konuşulması gerekiyorsa, iş konuşulacaksa, business casual dediğimiz tarz ülkemizde de hakimdir diye söyleyebilirim.

The style that is generally preferred for business meetings is a formal dress style, naturally. However, from time to time, it is a fact that our businessmen come together for brunches on the weekends and in this setting it is OK to drink alcohol in the country as well. In fact, similar to all parts of the world, it is common to dress formally during business hours; and except for those hours, if meeting out of work and talking about business are necessary, wearing what we call business casual is common in our country.

Baki Ahi
Ankara

İş görüşmelerinde düzgün giyinmek hem insana karşı saygı, hem kendisine karşı bir saygı ifadesidir. Bir de insanın ilk izlenimi çok önemlidir. Ayrıca işini ciddiye aldığını gösterir. O bakımdan insanı her şey ilk bakışta cezbeder. İşte bir iş görüşmesine gittiğiniz zaman da mutlaka iyi giyimli zorundasınız. Bir insan pazara gittiği zaman eğer vakti varsa, önce pazarı bir dolaşır, alacağı ürünlerin içerisinde ilk görünüm, yani imaj, ondan sonra diğerlerinin değerini düşünür. İmaj çok önemli insanlar için de. İnsanlar ilk önce imaja bakar, ondan sonra kabiliyet ve yeteneklerine bakarlar ve ona göre alacakları bir şey ise de alırlar. Veyahut da bir iş görüşmesi ise onun fikirlerinden yararlanarak, çıkacak fikirlere göre, ilk imajıyla birleştirerek sonuca varırlar.

To dress well for business meetings/job interviews is a sign of respect for oneself and for the other person. Also, the first impression is very important. In addition, it shows that one takes his/her job seriously. For that reason, everything attracts a person at first sight. Similarly, you definitely need to dress well if you are going to a business meeting. When someone goes to market, if he has time, he first wanders around the market; he first considers how things look at first and the image of the products, and then thinks about their values. Image is also very important for people. People first look at the image, and then consider talents and skills, and buy accordingly. Or, if this is a business meeting, having considered his ideas, they merge with his first image and then they arrive at a conclusion.

Gülay Onursal

Ankara

İş görüşmelerinde bildiğimiz üzere medeni toplumlarda, işte erkekler klasik takım elbise, kravat takarlar, hanımlar da yine aynı şekilde döpiyes giyerler. Ama modern toplumlarda benim anladığım kadarıyla, illa ki de artık takım elbise ve kravat takmak, kadınların döpiyes giymesi şart değil. Ama ben kadın gözüyle, erkeklerin, açıkçası erkeklerin iş görüşmelerine sandaletle gelmelerini mesela hiç hoş karşılamıyorum. Bu benim göz zevkimi de bozuyor. Görüyorum, Amerikalılar sandaletle, hatta sandaletin içine çorap giyip gelebiliyorlar. Bu bence estetik değil, göz zevkimi de bozuyor. Türk toplumunda önemli olan temizlik. Temiz bir gömlekle, ceketle, elbiseyle, her neyse... Önemli olan temiz, ütülü olması, üstüne oturması, yakışması, uyumlu olması. Bunlara biz önem veriyoruz. Ben kadın olarak bu tür ayrıntılara önem veriyorum. Yani, kadınlar için de, dediğim gibi çok dekolte olmaması önemli iş görüşmelerindeki kıyafetlerin. Çok süper mini etekle gelinmemesi, kaçık bir çorapla gelinmemesi, aşırı abartılı makyaj ve saç yapılması bence hoş değil, güzel de değil. Türk toplumunda bu tür detaylara da önem veriliyor.

As we know, in business meetings/job interviews in civilized societies, men wear a traditional suit with a tie; and women wear a two piece dress in the same way. Yet, in modern societies, as far as I understand, it is not a must anymore to wear a suit with a tie for men, and to wear a two piece for women. However, from a woman's perspective, for example, I cannot tolerate men coming to business meetings with sandals, frankly. This is also against my taste. I see that Americans may come with sandals and even with socks on. This is not aesthetically pleasing and it bothers me. The important thing in Turkish society is cleanliness. Wearing a clean shirt, jacket, dress, whatever... The crucial part is that it should be clean, ironed and it should suit well and it goes with other parts of the dress. We give importance to these matters. I, as a woman, give importance to these kinds of details. That is, for ladies, it is important not to wear a too low-cut dress for a business meeting. I believe that it is not nice and neat to come with a super miniskirt, socks with a run, exaggerated make-up and done up hair. We give importance to these kinds of details in Turkish society.

Erdal Bargut

Ankara

İlk intiba oldukça önemlidir. Biz kıyafete, giyime, kuşama biraz ciddiyetle yaklaşırız, önem veririz. Karşımıza kravatlı, ceketli, tıraş olmuş kişinin gelmesi bizim için oldukça önem arz eder. İlk notumuzu pozitif olarak vermiş oluruz. Daha

sonraları ceketi çıkartıp, kravatı da çıkartabilir, ama bunlar epey sonra olur. İlk başlarda bir iş ciddiyeti vardır bizde. Bu iş ciddiyeti hakikaten önemlidir. Evet Avrupa'da, Amerika'da kıyafet artık önemli değil, ama biraz geçmişe dönersek 30-40 yıl önce siyah takım elbise giyilip, saçlar yapıp vs. o şekilde gidilirdi. Çok önemliydi. Şimdi fikirlere önem veriyorlar, dış görünüme önem vermiyorlar. Fakat bizde hala dış görüntü önemlidir.

The first impression is quite important. We take dress and clothing a bit seriously, give importance to it. It is important for us if a person comes to us having shaved and wearing a jacket and a tie. This way we give our first grade as positive. Afterwards, he may take his jacket and tie off, but this happens after a long while. We consider business a serious thing at the beginning and this is indeed crucial. Yes, in Europe and the US, clothing is not important anymore, but if we go back, about 30-40 years, it was the common to wear a black suit and have his hair done etc. It was very important. Now, they give importance to ideas, not to the appearance. Yet, the appearance is still important for us.

Mehmet Emin Şan İstanbul

Şimdi iş görüşmelerinde giyinme meselesi, eğer iki taraf birbirini tanıyor ise, yani mesela diyelim ki bir görüşme var. Bir Türk görüşmeci, karşı taraftan Türk veya yabancı veya Amerikalı birisi geldiği zaman, onunla görüşeceği zaman, eğer onu tanıyor ise, yani hangi şirketin sahibi olduğunu, onunla alakalı ön bir takım araştırması ve bilgisi varsa, o şahsın nasıl giyindiği ile alakalı problem olacağını zannetmiyorum. Kravat, pantolonla güzel, şık da gelmiş olabilir, veya kravatsız, normal, ama temiz bir şekilde de gelmiş olabilir Bunda bir şey olmaz. Yani, bir yanlış anlaşılma, algılama olmaz. Çünkü, netice itibariyle kiminle görüşeceğini biliyordur. O genellikle ne görüşeceğine konsantre olmuştur. Ama, diyelim ki kiminle görüşeceğini bilmiyor ise, veya kendini tanıtmaya geldiyse, veya ilk defa karşılaşıyorsa bu insanlar... Yani, tabii, doğal bir insan refleksi olarak, biz ilk önce, bir insanın yani ön görüşüne bakarız. Yani, nasıl bir şey var, yani, elbisesi yırtık pırtık mı, ütüsüz mü veya... Bu onunla alakalı bir ön şeyi verir, yani görüşü verir. Dolayısıyla bir önem arz edebilir. Onun haricinde işte bir şey olmaz, yani, bir katkısı olmaz. Yani, bu kadardır yani katkısı bana göre.

Now, the clothing issue in business meetings, if two sides know each other, that is, suppose that there is a meeting...If the Turkish side knows the Turkish person or the

foreigner or the American coming for meeting; that is, if he knows which company he is running and if he has a background knowledge about him/her, there would not be a problem regarding how that person dresses, I guess. He might have come with a tie and trousers, in a nice and neat way, or without a tie, but stil in a normal and clean way, too. This would not be a problem. In other words, there would not be a misunderstanding and misperception. Because, at the end, he would know whom he is meeting with. He generally concentrates on what he is going to discuss. Yet, let's assume that he does not know whom he is going to meet; or if the other person comes to introduce him/herself, or if they meet for the first time... That is, naturally, as a normal human reflex, we first look at a person's appearance. In other words, how it looks, that is, whether his/her dress is torn, or not ironed ... This gives a first impression about him/her. Therefore, it may be important. Other than that, it would not have much contribution. That is, its contribution is this much, I believe.

Esra Hoşgün
Samsun

İş görüşmelerinde nasıl giyinilmeli konusu bence aslında önemli bir konu. Bu ne kadar önyargılarımızı zorlamıyor desek de, aslında zorlayan bir konu. Bazı arkadaşlarımdan yurtdışı menşeli firmalara gittiklerinde bunun çok önemsenmediğini duyuyorum. Kendileri iş başvurusu yaptıklarında ya da insan kaynakları müdürü olarak çalıştıklarında çok önemsenmediğini, bilginin baz alındığını duyuyorum. Aslında en doğrunun bu olduğunu düşünüyorum. Biz Türklerdeki çocukluğumuzdan beri yetişme şartları sanıyorum. Bize öğretilenler yine de bu önyargıyı çok fazla götüremiyor diye düşünüyorum. Bunlar benim şahsi fikirlerim, bana iş başvurusuna gelen, bu şirkete gelen arkadaşlara yine çok etkilenmemeye gayret ediyorum. Fakat, çok özensiz, dağınık ve temiz olmayan bir şekilde ofisime geldiklerinde açıkçası etkilenmiyorum diyemem. Kendilerine bunu çok net açıkça ifade etmesem de, sonrasında düşündüğüm oluyor.

How to dress for the business meetings/job interviews is actually an important matter for me. Even if, we say that it is not pushing our prejudices, it in fact is a pushy matter. I hear from some of my friends that when they go to firms with foreign origins, this is not given much importance. I hear that when they themselves do a job application or work as human resources manager, it is not emphasized much and knowledge is taken as the criterion. In fact, I believe that this is what is right. I guess this is originating from the conditions that we grew up in. Whatever is taught to us cannot be enough to erase these prejudices I believe. These are my personal opinions, I try to be careful not to be

influenced much from the people that come to this company and apply for jobs. Yet, I cannot say that I am not influenced at all, if they come to my office, in an unclean, careless and messy way. Even though I do not tell them this frankly, I happen to think about it afterwards sometimes.

Courtesy 7

Türkler ne tür hitap tarzları ve titrler kullanırlar? İsimden sonra gelen 'Bey' ve 'Hanım' gibi hitap şeklini mi yoksa sadece 'beyefendi' ve 'hanımefendi' diye mi hitap etmeliyim? Bu tür hitapları kullanmak önemli mi?

What titles and names do Turks use? Is it important to use these titles and names? Should I use 'Bey'(Mr., i.e. Ismail Bey) and 'Hanım'(Mrs., i.e. Suzan Hanım) or 'Beyefendi'(Sir) and 'hanımefendi' (Madam)?

Ebru Özkan Ankara

Türkler genelde iş görüşmelerinde Ahmet Bey, Nesrin Hanım gibi ifadeleri kullanmayı tercih ederler. Hanımefendi, beyefendi yerine, genel olarak, benim gördüğüm kadarıyla ancak, tabii yabancılarla iletişim halindeyken, onlara bay, bayan eki koymak yerine, isimleriyle hitap etmeyi tercih ettiklerini gözlüyorum. Yabancılarla olan iletişimlerinde bir süre sonra da, aslında karşılıklı sadece isimlerle konuşulan bir ortam ister istemez doğuyor. Sanıyorum bu yabancıların kültüründen de kaynaklanıyor aslında. Bizler ona kolayca adapte olup bay, bayan ekini kaldırıp, direk isimle şey yapabiliyoruz. Ama, bir yabancı eğer şey yapması gerekiyorsa, hani ilk başta konuşmayı açarken, işte Ahmet bey nesrin hanım gibi ifadeleri kullanması bence doğru olur. Belli bir samimiyete eriştikten sonra tek ismi kullanması, o zaman ancak mümkün olur diye düşünüyorum.

Turks in general prefer to use titles such as "Ahmet Bey" and "Nesrin Hanım," instead of "hanımefendi" (madam) and "beyefendi" (sir) in business meetings, according to my observations. However, I observe that when they are communicating with foreigners, instead of addressing them as "Bay" (Mr.), "Bayan" (Mrs.), they prefer to call them with their names, naturally. After a while, actually, an atmosphere arises where they call each other with their names mutually. I guess this also originates from the culture of the foreigners as well. We can easily adapt ourselves to it, remove the "Bay" and "Bayan" titles and call them by their names only. Yet, if a foreigner needs to initiate a

conversation or a talk, it would be right for him/her to start with titles such as “Ahmet Bey” and “Nesrin Hanim,” I think. It would be possible to use just the name, only after reaching some kind of familiarity, I believe.

Zeki Samatyalı

Ankara

Türkler kendi aralarında belirli bir samimiyet düzeyine gelinceye kadar muhakkak suretle bay ve bayan kelimelerini kullanmaya özen gösterirler. Ancak, yabancılarla olan ilişkilerinde, ben şuna özellikle çok dikkat ettim. Bu resmiyetin başlangıçta Bay Samatyalı, Mehmet Bey gibi başlaması doğal, fakat, bunun çok kısa sürede karşılıklı isim hitaplarına dönüştüğünü görüyorum yabancılarımız sayesinde, yabancı muhataplarımız sayesinde, ve bunun da görüşmeleri son derece ısıttığı ve son derece etkinleştirdiği kanısındayım. Yani, bay, bayan diye başlamalı diye düşünüyorum, otomatikman böyle başlayacaktır. Ama çok kısa süre sonra, üç beş dakika sonra, artık bu Zekicim, Corç gibi hitaplara dönüşecektir ve dönüşmelidir diye düşünüyorum.

Turks definitely pay attention to use the titles of “Bay” (Mr.) and “Bayan” (Mrs.) among themselves, until they reach a certain level of familiarity. However, in their relations with foreigners, I especially pay attention to this: It is natural that this formality starts with titles such as “Bay Samatyalı,” “Mehmet Bey” (Mr.) at the beginning, but in a short period of time, I see that it changes to calling each other by first names, thanks to our foreigner addressees; and I believe that this warms up the meetings and make them very efficient. That is, I believe that one should start with “Bay” and “Bayan,” automatically, but in a short period of time, in 3-5 minutes, it can change to “Zekicim” (dear Zeki), George kind of addressing styles and it should be that way.

Erdal Bargut

Ankara

Türkçe’de hitapta ‘titre’lerin kullanılması önemlidir. ‘Titre’ler bizim için önemlidir. Bir doktor, bir profesör veya bir ekşelans gibi ‘titre’lerin mutlaka konuşulması, tabii resmi bir toplantıdan bahsediyoruz, iş toplantısından, bunların kullanılması çok önemlidir. Veyahut da asker ise, rütbelerin söylenerek hitap oldukça önem arz eder. Bey, beyefendi gibi konulara gelince, kişinin tabii ki ismini bilmek, hatırlamak oldukça önem arz eden bir şeydir. İş görüşmelerinde, yani konuşurken, Erdal Bey, efendim, Ayşe Hanım olarak hitap edilir. O şekilde

konusulur, ama ismini unuttuğunuz zaman beyefendi diye genel olarak veya hanımefendi diye hitap edebilirsiniz. Fakat ismini kullanarak, özellikle belirtiyorum, isim kullanarak, sonuna mutlaka bey yahut hanım diye Erdal Bey ya da Ayşe Hanım diye hitap etmek oldukça önemlidir.

In Turkish, using a title when addressing is important. Titles are important for us. That is, using titles such as doctor, professor, excellence must be used; naturally, we are talking about a business/formal meeting. Or, if the person is a soldier, addressing him by mentioning his rank is vital. As for the issues, such as “bey” (Mr.) and “beyefendi” (Sir), naturally, it is very crucial to know and remember the other person’s name in business meetings. That is, when we talk, we address such as Erdal Bey and Ayse Hanım. However, if you forget their names, you can address them as “beyefendi” (Sir) and “hanımefendi” (Madam), too. Yet, addressing them, I especially say this, by using their names such as Erdal Bey and Ayse Hanım is very crucial.

Abdullah Marulcu
Afyon

Türkler daha çok Amerika ve Avrupalılarda olduğu kadar tek isim kullanmazlar. Ahmet, Mehmet, Hasan, Hüseyin gibi isimler kullanmazlar. Arkasından mutlaka saygı ifade edecek Ahmet Bey, Mehmet Bey, Hasan Bey veya beyefendi, hanımefendi gibi tabirler kullanırlar. Tabii samimiyete göre bu değişir ve ilk karşılaştığınız insana İsmail Bey, Hasan Bey gibi tarzda hitap ederseniz, bu tür hitaplar karşıda bir saygı uyandırır. Sizin saygılı bir insan olduğunuz kanaatine varılır karşı taraftan. Ama, Ahmet, Mehmet dediğiniz zaman, kültürden dolayı, insanlar belki size karşı bir ön yargıyla yaklaşabilirler. Bundan dolayı, ilk karşılaşmalarda hanımefendi, beyefendi veya işte bey veya hanım ifadeleri kullanılabilir. Tabii daha sonraki samimiyet ilerleme durumu olursa, bu tabii abla, ağabey, kardeş gibi kelimelere terfi edebilir. Bu konuda söyleyeceklerim bu kadar.

Turks mostly, do not use only names such as Ahmet, Mehmet, Hasan, Huseyin as much as the Americans and Europeans. After them, they definitely use titles to show respect such as Ahmet Bey, Mehmet Bey, Hasan Bey, Beyefendi or Hanımefendi. Certainly, this differs depending on the level of familiarity. If you address the person that you first meet as İsmail Bey, Hasan Bey, this arises a feeling of respect in the person. The other person gets the impression that you are a respectful person. Yet, if you call them Ahmet, Mehmet, due to the culture, maybe, people may approach you with a prejudice. Because of this reason, in first meetings titles such as Hanımefendi, Beyefendi, Bey or

Hanim can be used. Naturally, afterwards, as the familiarity increases, these can be promoted to “Abi” (elder brother), “Abla” (elder sister), “kardes” (sibling/brother) kinds of titles. That is all that I can say about this topic.

Esra Hoşgün

Samsun

Türklerin kullandığı ‘titre’ler benim rastladığım kadarıyla hanım ve bey yönünde. Fakat, üst düzeye çıkıldıkça, kişinin ismi kullanılmadan hanımefendi, beyefendi kullanıldığını duyuyorum. Benim rastladığım örnekler bunlar. Bu anlamda isim kullanıldığını duymadım açıkçası, hanım yada bey olmadan arkasında.

The titles that Turks use are “hanım” (Mrs) and “bey” (Mr), according to what I have come across. Yet, as you go to upper levels, I hear people use “hanımefendi” (madam) and “beyefendi” (sir). These are the examples that I have come across. I have never heard that only names are used without “hanım” and “bey” following it afterwards, with this kind of meaning.

Courtesy 8

Türkler iş hayatıyla özel hayatı nasıl birbirinden ayırırlar? İş eve taşılırlar mı?

How do Turks distinguish between professional and personal life? Do they take work home?

Alparslan Göktaş

Ankara

Tabii ki insanların iş hayatındaki başarıları ya da başarısızlıkları kendisinin psikolojisini, hayatını etkileyeceğinden, iç yapısını etkileyeceğinden, bu iç yapısı yolda araç kullanırken trafikte bile yansır. Eve gittiği zaman tabii ki yansır. Yani, kapıyı açtığı anda sevinçli, yüzü gülen, pozitif enerji veren bir erkeğin eve gelmesiyle, morali yıkık, ne bileyim, negatif enerji veren bir insanın eve girmesi neticesinde ev halkından da mutlaka karşı bir tepki gelecektir.

Bugün babamızın morali çok iyi ya da bugün babamızın morali çok kötü neticesinde, çift taraflı olarak bir negatif enerji, negatif enerji neticesinde ertesi gün işe gelirken tekrar yorulmuş yorgun bir insanın işe başlaması; veyahut da negatif enerjiyle eve gelen bir erkek, morali bozulmuş bir erkeği evde stabilize eden veyahut da, ne bileyim, onun yükünü alan, onu rahatlatan bir aile yapısının

olması bir gün önceki problemleri ertesi güne taşıyabilir. Bu evin içinde bitebilir sabaha kadar, ya da evin içinde o problem ertesi güne ikiye katlanmış olarak da gelebilir. Bir firmayı yöneten insan ailesinin de bu işin içinde ne derece katkıda bulunup bulunamayacağını hesabını yaparaktan, aileyi seçerken bile iyi seçmesi gerekiyor ki, çünkü, yalnız ticari hayat insanın müessesesinde değil, onun ruhi yapısı evde de hazırlanabiliyor. Onun için dikkatli olmakta fayda var tabii ki.

Since people's success or failures at work life influence their psychology, lives and their inner structures, naturally, this inner structure reflects even during driving. When one goes home, it certainly reflects again. In other words, as a result of coming of a happy, smiling man with positive energy to the house when they open the door, compared to the entrance of a demoralized man, with negative energy, the people at home would definitely react negatively. As a result of "today, our father is in a good mood" and "today, our father is in a bad mood," of course negative energy could arise.

As a result of this negative energy, a person may become tired again, coming to work the following day. Or, if there is a family structure that stabilizes or relaxes a demoralized man coming home with a negative energy may help not to carry the problems from the previous day to the next day. It may end at home till the morning, or may get doubled until the following day. (Thus,) a person who runs a firm should select his family well, thinking about how much his/her family can contribute to this or not. Because, the commercial life may be carried over home and his/her psychological structure may be prepared at home. Therefore, it is better to be careful.

Zeki Samatyalı
Ankara

Biz Türkler için iş yaşamımızın vazgeçilmez bir parçasıdır ve yalnızca iş yerinde yaşanmaz, evimize de mutlaka taşınır. Sabahlara kadar da bu işle beraber yaşarız, yatarız, uyuruz, kalkarız. Ve nitekim iş konusundaki birçok anlaşmalar, fikirler vs. mesai saatlerinin dışında gelişmektedir bizde. Çünkü beynimiz sürekli işimizle meşguldür. Aile, maalesef bizde ikinci planda kalmaktadır. Doğru mu? Hayır, inanmıyorum, ama şahsen ben de kendim olarak, çok fazla bunu gerçekleştirebildiğime inanmıyorum. Sanıyorum bizim yapımızın bir parçası bu.

For us as Turks, work is an inevitable aspect of our lives and it is not left only at the workplace but certainly is carried over to our home. We live with our work till the morning, go to bed, sleep and get up. And, as a matter of fact, a number of agreements, ideas etc. develop outside of work hours for us. Because our brain is constantly occupied

with our work. Family, unfortunately, is left to a secondary level for us. Is that true? No, I do not believe that, but even personally, I do not think that I am always successful at this. I think this is part of our structure.

Erdal Bargut
Ankara

Bizde, yani Türkiye’de, özellikle tabii şirketlerde, güçlü firmalarda iş ciddiyeti çok önemlidir. İşte iş yapılır, iş konuşulur, özel hayata pek fazla girilmez. Ancak, belki öğlen yemeği saatinde özel konular konuşulabilir. Fakat iş saatinde bu tür şeyler hoş karşılanmaz, veyahut laubalilikler hoş karşılanmaz. Biz eve iş götürmeyiz, işi işte bırakırız. Hatta, çoğumuz evde eşlerimizle iş konusunu konuşmayız, görüşmeyiz, anlatmayız gün boyunca ne oldu ne bitti diye. Aynı şekilde evdeki tartışmalarımızı veya olayları da işe taşımıyoruz. İşte bunları anlatıp, vakit kaybına veyahut herkesin bu konuları bilmesine gerek görmeyiz.

Tabii ki, bazı meslekler, işleri icabıyla, iş konularını eve taşırlar. Yani, öğretmen imtihan kâğıtlarını eve getirir, evde okur, işte notlarını verir. İşte, avukat, yetişmemiştir, çalışmasını evde tamamlayabilir. Tabii bunlar özellik arz eden konulardır. Ama genel olarak evle iş hayatı birbirinden ayrılmış konulardır. İş arkadaşlarımızı eve yemeğe davet edebiliriz. Bu arkadaşlarımız eve geldikleri zaman hiçbir şekilde iş konularına girmeyiz. Evde sohbet ederiz, spordan, maçtan bahsederiz, politikadan bahsederiz, ama işten bahsetmeyiz. Yani, işle ev, sosyal yaşantımız tamamen birbirlerinden ayrılmıştır.

Seriousness at work is very important for us in Turkey, of course, especially in companies and powerful firms. We do work at work, we talk about work and do not deal with private lives much. Yet, we may even talk about it during the lunch breaks. However, during work hours, this kind of a thing is frowned upon and sauciness is not tolerated. We do not take our work home, we leave it at work. Most of us even do not talk about work and discuss it with our spouses, and do not tell them what happened during the day. In the same way, we do not carry our arguments and things that happen at home to the workplace. We do not see it necessary for others to know such issues and do not want to lose time.

Naturally, people in some professions, due to the nature of their job, bring their work home. That is, a teacher brings answer sheets for an exam and grades them at home. Again, a lawyer may complete his work on a case at home, if it has not been completed at work. Certainly, these are special cases. Yet, in general, home and work life are separate. We may invite our friends from work to our house. When they come over, we do not go

into talking about work issues in any ways. We chat, talk about sports, games and politics, but not about work. In other words, our social life, home and work are completely separated.

Mustafa Bildiren
Adana

Türkiye’de iş hayatı genellikle eve taşınabiliyor. Biraz yaygın olarak, yani, bildiğim kadarıyla taşınıyor. Fakat, ben şahsen pek taşımamaya çalışıyorum. Taşınmasının çok doğru olduğunu düşünmüyorum. Mesela, iş çıkışında, eve hiçbir zaman dosya ve iş götürmem, hiç götürdüğümü hatırlamıyorum. Götürmenin de doğru olduğunu düşünmüyorum. Mesela, çok nadiren, bazen işte çok olumsuz bir şey yaşadım diyelim, bu yüzüme yansıyor ister istemez. Eşim çok ısrar ediyor, ne oldu, ne yaptın falan. Anlatmamaya çalışıyorum ama, yine de çok ısrar olunca böyle kaçamak birkaç cevapla geçiştiriyorum. Bunun aile yaşantısını olumsuz etkileyeceğini düşünüyorum.

Ben iş hayatını eve taşımanın veya aynı şekilde evde yaşanan olumsuz bir durumun işe taşınmasının yine olumsuz şeyler getireceğini düşünüyorum. Bu sebeple bu ayrıma ben çok dikkat ediyorum. Belki bu şöyle kültürel yapıyla da alakalı bir şey olabilir, yani, kültürel yapı da geliştikçe bu sınırların daha keskin bir şekilde ayrılacağını düşünmekteyim.

The work life may be carried over to home in Turkey. To my knowledge it is done commonly. Yet, personally, I try not to carry it over. I do not believe that it is quite right to carry it over. For instance, at the end of work, I never take a file or some kind of work home, I do not remember ever doing so. I do not think it is right to take it home. For example, rarely, if I went through something very negative at work, it will inevitably show on my face. My wife insists very much, and asks: What happened, what did you do? and so on. I try not to tell her, but still, after so much insistence, I try to get rid of it with some kind of evasive answers. I believe that it may affect the family life in a negative way.

I believe that carrying work over at home and similarly, carrying some kind of a negative situation at home over the the workplace would bring negative things. For that reason, I am very careful about this separation. Maybe this is also about the cultural structure, that is, as the cultural structure improves, the lines in between may be drawn more clearly.

Esra Hoşgün

Samsun

Benim de yine bugüne kadar edindiğim tecrübelerden anladığım, Türklerin duygusal toplum olduğu yönünde. Özellikle duygusallıkları ve moralleri yoğun olduğunda, bozuk olduğunda, maalesef işlerini evine taşıyabiliyorlar. Bu anlamda çok fazla ayırabilen çevremde, ben de dâhil, çok fazla insan yok. Ve evimize taşıyoruz. Mutlaka ya suratımız asık oluyor, ya da paylaşma ihtiyacı duyuyoruz. Bu iş buradadır, bitmiştir, artık evimdeyim, ne kadar rahatlasak da düşünsük de, evden de gelen, özel hayatımızdan da gelen eksi bir tesir olduğunda, maalesef ikisi bir araya gelip birtakım patlamalar yaşayabiliyoruz. Ama bunu yapabilen insanlar da var. Bunların daha çok profesyonel olduklarını düşünüyorum bu konuda. Ama biraz Türkleri duygusal buluyorum. O yüzden de duygusallıkları her yere yansıyor.

What I understand from my experiences so far is that Turks are emotional. Especially, when their emotions are intense and when they are depressed, they may carry their work home. Up to this point there are not many people around me who can separate their work life and their personal life, and I'm one of them. When there is a problem at work we see that people get upset and show it in front of others. Even if we relax and say that this is a problem from work and it's over and I'm home now, we still might run into problems when it combines with negative things from home and from our private lives. However, there are people who can manage it, too. I believe that they are mostly professionals on this matter. Yet, I find Turks emotional a little bit. Thus, their emotionality reflects everywhere.

Courtesy 9

Türk kültürünün erkeklerin ağır bastığı bir kültür olduğu doğru mu? Karşı tarafın kadın olması iş görüşmelerini nasıl etkiler?

Is Turkish culture male dominated? How would it affect a business negotiation if the business counterpart were a woman?

Gülay Onursal

Ankara

Türk kültüründe, evet, erkekler genelde ağır basıyor. Çünkü çalışan toplumda erkek sayısı daha egemen. Daha doğrusu, üst seviyelerdeki patron kişiliğinde olan cins erkek. Fakat günümüzde artık zannetmiyorum ki bu kadar yoğun olsun. Çünkü, kadın patronların olduğu iş yerleri çok fazla. Büyük

kuruluşlardaki patronlar kadın. Mesela, bir Güler Sabancı var ilk aklıma gelen kadın, Sabancı grubunda. Onun için sadece erkeklerin egemen olduğunu düşünmüyorum. Kadınlar da bu konuda söz sahibi ve gayet iyi bir patron olabiliyorlar. Duygusal yönden de iş yaşamına hitap edebiliyorlar. Çalışanlarına karşı, daha anlayışlı, daha düşünceli olabiliyorlar. Yani, söyleyebileceğim bu.

In Turkish culture, yes, men are more dominant in general. Because, there are more men working in society. More correctly, the position of the boss at upper levels is usually male. However, today, I do not think that it is that common. Because, the workplaces with female bosses are numerous. The bosses at big organizations are females. For example, the first woman that comes to my mind is Guler Sabanci in Sabanci group. Therefore, I do not think that only men are dominant. Women also have a right to say and they can be great bosses. They can also be very suitable for work life in terms of emotional aspects. They can be more understanding and thoughtful towards their employees. This is what I can say.

Zeki Samatyalı
Ankara

Kesinlikle Türk iş hayatında erkeklerin ağırlığı maalesef tartışmasız. Bunda tabii ki bizim kültürel yapımızın çok önemli olduğunu düşünüyorum. Özellikle kız çocuklarımızın eğitimden uzak tutulmaları dolayısıyla, meydanın otomatikman erkeklere kaldığı görüşündeyim. Kesinlikle katılmadığım bir düşünce, ancak, Türk gerçeği kesinlikle bu. Muhatabınızın bayan olmasına gelince... Burada muhatabının bayan olmasının artı bir netice vermiş olduğunu bugüne kadar gözlemlerim. Ve ben buna katılıyorum. Yalnız, burada, tabii ki, Türk iş adamlarını ikiye ayırmamız gerektiğini düşünüyorum. Genel olarak tüm sorular için geçerli olduğu görüşündeyim.

Bu da birincisi, klasik iş adamları, yani eski toprak diye nitelendirdiğimiz, belirli kültürel yapıda yetişmiş kişiler. İki, bundan bir sonraki jenerasyon. Şu anda azınlıkta olmalarına rağmen kilit noktalara gelmiş durumdadır. Her iki kavramı, yani, daha doğrusu, her iki grubu çok iyi analiz etmek, birbirinden çok iyi ayırmak gerektiğine inanıyorum. Çünkü, bu tüm sorulara vermiş olduğumuz cevaplarda bir grup için tamamen doğru olan bir yaklaşım, ikinci grup için tamamen farklı olabilmektedir. Şunu demek istiyorum özetle: Yeni jenerasyonumuz klasik değerlerimizden daha uzaklaşmış ve daha Avrupalılaşmış ve daha etkin bir iş adamı kitlesi haline gelmiş diye düşünüyorum.

Definitely, the dominance of men in Turkish work life is unfortunately not controversial. I believe that our cultural structure is very important in this. I believe that due to our girls being banned from education, the field is left to men automatically. It is an idea that I certainly do not agree with, yet, this is Turkish reality for sure. As for your counterpart being a female...I have so far observed that it is a plus to have the counterpart as a female and I agree with this. However, here, certainly, we should divide the Turkish businessmen into two groups. This is valid for all of the questions in general, I believe.

That is, the first group is the classic businessmen, that is, what we call “the old school” people that grew up in a certain cultural structure. The second one is the generation after this one. Although they are a minority right now, they have come to certain key positions. I believe that we need to analyze and differentiate well between these two concepts, more correctly, groups. Because, the answers that we gave for all of the questions are true for a certain group, but they can be completely different for the other one. This is what I want to say briefly: Our new generation has departed more from our traditional values, more Europeanized and has become a more effective businessmen clique, I believe.

Berna Morgül
Ankara

Türk kültüründe hakikaten erkeklerin bir egemenliği var. İş hayatında da aynı şey geçerli. Ancak özellikle son yıllarda bu egemenlik gittikçe azalıyor. Kadınlar gayet kuvvetli geliyorlar. Ama yoğunluk olarak baktığınızda, hakikaten bir erkek ağırlığını görmemek mümkün değil. Bir avantaj mı, dezavantaj mı diye baktığınız zaman, evet, her meslekte kadınları göremeyebiliyorsunuz, ya da görseniz bile daha az görebiliyorsunuz; ama, bu bütün dünyada böyle diye görüyorum. Bu anlamda dünyanın çok gerisinde değiliz. En azından benim algılamam bu şekilde. Bazı konularda hakikaten avantaj bile sağlıyor kadın olmak. Açıkçası bazı işlerde, bazı durumlarda. Ama, Türklerin bakış açısı da kadınlara artık çok çok farklılaştı, iş hayatında özellikle. Dediğim gibi bir dezavantajı olmuyor bir bayan olmak. Çok kuvvetli bir şekilde devam ediyor bayanlar ve hakikaten çok kuvvetliler bayanlar, çalışan bayanlar çok kuvvetliler Türkiye’de ve ezilmiyorlar.

A dominance of men indeed exists in Turkish culture. It is the same in work life as well. However, this dominance is decreasing day by day, especially in recent years.

Women are coming in a very powerful way. Yet, when you look at it in terms of density, it is indeed impossible not to recognize the presence of men. When you ask, if it is an advantage or a disadvantage; you do not see women in every occupation, or even if you see them, there are less of them. Yet, I think it is the same all over the world. At this time we are not behind the rest of the world too much. At least, this is my perception. In certain aspects, being a woman can even be an advantage in some matters or situations. Nonetheless, the Turks' approach for women has changed very much, especially in work life. As I have said, to be a woman is not a disadvantage. Women carry on in a very powerful way and they indeed are very powerful in Turkey and are not oppressed.

Mustafa Bildiren
Adana

Türkiye'de, genel olarak baktığımızda, erkek baskın bir toplum. Yani, yapı olarak, bu tarihi ve kültürel süreci de gözönüne aldığımızda bunu saymamak doğru değil yani. Gerçekten erkek hakim bir toplum. Fakat, işte bu günlerde bu görüşün kaybolmaya başladığını düşünmekteyim. Gerek kendimden, gerek çevremizden, bu görüş azalıyor veya kayboluyor diye düşünüyorum. Mesela, ben, benim için, işte iş görüşmesine, bankacıyım ben ,benim için iş görüşmesine bayanın gelmesi veya erkeğin gelmesi çok bir anlam, yani çok farketmiyor, hatta hiç farketmiyor.

Yani, benim için önemli olan kadın veya erkek olsun, konusuna hakim olması, derdini anlatabilmesi daha önemli benim için yani. Veya, ben iş görüşmesine gittiğimde karşımdaki görüşmecinin erkek veya bayan olması da dediğim gibi. Beni sadece ilgilendiren tarafın bilgisi, anlaşabilmemiz yani benim için. Yoksa, hani kadın olduğundan dolayı özel bir cazibe merkezi olarak da düşünüyorum ben bunu. Şöyle de diyebiliriz, ben, mesela, iş hayatımda, benim çalıştığım iş yerinde, ben yöneticiyim, bayan arkadaşlarımız var. İki senedir arkadaşlarımızdan çok memnunuz. Özellikle konularına çok hakim arkadaşlar.

Turkey is a male dominated society in general, when we look at it. That is, as a structure, considering the historical and cultural process, it is not right not to ignore this. It really is a male dominated society. Yet, nowadays, I think this idea is fading away. Either from myself or from my connections, I believe that this idea is decreasing or disappearing. For instance, I, for myself, I am a banker, it does not matter much if a male or female comes to the business meeting, even it even matters at all.

In other words, what matters for me is that being male or female; my counterpart should be knowledgeable about his or her subject and be able to communicate well. Or, it

is the same thing, when I go to a business meeting, if my counterpart is male or female. What interests me is the other side's knowledge and our mutual understanding. Likewise, I also do not think that if my counterpart is a woman or not is the central focus. We can put it this way too; for example, I am a manager in my workplace and there are female employees. We have been very content with our friends. Especially, they are very well-versed in their areas.

Esra Hoşgün
Samsun

Soruda Türklerin, Türk kültürünün erkeklerin ağır bastığı bir kültür olduğu söyleniyor. Ben buna açıkçası çok katılmıyorum. Çünkü, geçmişte doğru olabilir bu sorunun cevabı, fakat, şu anda Türk kültüründe erkekler kadar kadınların da iş hayatında sözünün geçtiğine inanıyorum. Bu anlamda karşı tarafın kadın olması ya da erkek olması, yani cinsiyet ayrımı, bence hiç farketmiyor. Benim görüştüğüm bütün işletmelerde, görüşme yaptığım bütün işletmelerde böyle bir ayrım söz konusu asla olmadı. Alanların bazıları ortak, bazıları değil. Ortak olanlarda da böyle bir ayrım söz konusu olmadı. Ben buna rastlamadım. Teşekkür ederim.

In the question, it is said that Turkish culture is a male dominant culture. Frankly, I do not agree with this much. Because, in the past that answer might have been correct. But currently, in Turkish culture, I believe that women have a say in work life as much as men do. At this juncture, it does not matter if your counterpart is a male or female, that is, as to discrimination of sexes. In all of the companies where I have had meetings, such discrimination has never been an issue. Some of the areas are common and some are not. In the common fields, such discrimination has not been an issue. I have not come across anything like that. Thank you.

Courtesy 10

Teknolojinin Türklerin hayatındaki yeri nedir? E-mail, telesekreter, veya telefonla görüşmek ne kadar uygun olur?

What is the culture of electronic technology in Turkey? Is it more appropriate and effective to use email, voice-mail, or telephone to communicate?

Gülay Onursal
Ankara

Teknoloji Türklerin hayatında aslında son yıllarda çok önemli, büyük kuruluşlarda ,büyük şirketlerde artık insanlar birbirleriyle email yolu ile haberleşiyorlar. Bilgisayara girip bütün işlemlerini yapabiliyorlar. Ben açıkçası bütün bankacılık işlemlerimi, fatura ödemelerimi, havalelerimi bilgisayardan yapıyorum. İnterneti kullanıyorum. Gazetelerimi internetten okuyorum. Gelen maillerime cevap veriyorum, yolluyorum , arkadaşlarımla iletişimi bu şekilde sağlıyorum.Eğleniyorum da , üzülüyorum da seviniyorum da , birçok etkinliğimi internetten yapıyorum. Ve bundan çok memnunum. Telefonla görüşmek daha başka belki sesi duyup birebir konuşmak belki daha bir bana sıcak geliyor ama, diğer teknolojiyi de kullanmak aslında çabuklaştırıyor. Telesekretere mesaj bırakmak olayı, bizde pek yaygınlaşmış değil. İnsanlar o bipten sonra bir robot gibi cevap bırakmak, not bırakmak pek hoş karşılanmıyor. Hoş karşılanmıyor demiyim de sıcak gelmiyor insanlara , onun için çok fazla kullanılmıyor, mesaj bırakma işlemi. Ama yine de özellikle yeni toplumlarda , yeni nesilde, genç nesilde kullanılıyor. Benim bu dediğimi 40-50 yaş civarındakiler pek kullanmıyor, ama ondan sonrakiler artık bu işe adapte oldular ve kullanıyorlar.

Technology has become very important in the lives of Turks in fact; in big corporations and companies people correspond through email now. They can use computers and do all kinds of their transactions. Frankly, I do all of my banking transactions, bill payments and transfers through the computer. I use the Internet. I read the newspapers on the net. I reply to my emails, I communicate with my friends this way. I have fun, become sad and happy and do numerous activities on the net and I am very glad for this. To talk on the phone is more different maybe, to hear the voice of the other person perhaps. Maybe this is a warmer way of communication but using the other technology makes things faster. To leave a voice message is not so common for us. People do not like to leave a message after a beep like some robot. It is not as attractive for people and so leaving a voice message is not used much. However, it is used among new communities, new generations and youngsters. This is not used by people around the age of 40-50s but those after them became used to this and they use these things.

Cemal Tura
Diyarbakır

Teknoloji kullanımı Türkiye’de hızla geliyor. İstediğimiz bir gidiş seviyesi olmasa da bilgisayarlaşma veya bilişim teknolojilerinin kullanımı açısından ama hızla geliştiği söylenebilir. Bunların bir örneği cep telefonu kullanımınıdır. Cep telefonu kullanım sayısına bakılırsa Türkiye’de çok ciddi bir boyutta olduğu

gorulur. Hatta gerekinden fazla bircok kişide var cep telefonu.Bunun yanında diger iletişim teknolojileri de etkin bir bicimde kullanılmaya baslanmıştır. Bunların başında elektronik posta başta gelmektedir veya sesli iletişimi saglayan skype gibi veya Microsoft'un life communicator'ı gibi ürünler kullanılarak sesli gorüşmeler, görüntülü gorüşmeler, bilgisayar aracılığıyla veya internet aracılığıyla yapılmakta. Ozellikle aynı şehirde olmayan yakınlar arasında artık bilgisayarlaşmayı tetikleyen bir olgu olarak bu çıkmaktadır. Bu eski geleneksel mektuplaşma veya telefon telgraf trafiginin oldukca azalttı, azaltmaya da devam ediyor. Eski kültürümüzde olan tebrik kartı gonderme onemli günlerde veya işte mektup yazma artık bu sesli iletişim veya görüntülü iletişim teknolojileri almaya basladı. Bunların da başında demin saydığımız şeyleri soyleyebiliriz. Bunun dışında da video konferans veya IP telefon kullanımı da Türkiye'de gittikce yaygınlaşıyor.

The use of technology is developing quickly in Turkey. Although it is not the progress level that we desire exactly in terms of computerization and the use of informatics technologies, it still can be said that it is developing quickly. An example of this is the number of cell phone being used. When we look at the number of cell phone being used in Turkey, we see how serious it is. Many people have cell phones unnecessarily. Besides this, other technological devices are being actively used. One of them is electorinc mail and there are also Microsoft's live communicator or skype which provide face-to-face or voiced communication through computers or the Internet. This is especially good for the relatives living in different cities. It lessens the use of traditional correspondence by wiriting letters or phones and it goes on to reduce them. Technology is replacing them now, that is the things that I have previously mentioned. Apart from this, the use of IP phones or video conference is becoming more common in Turkey.

Berna Morgül
Ankara

Teknolojinin Türklerin hayatında çok büyük bir önemi var. Hatta şöyle bir şey söyleniyor: Cep telefonu ilk çıktığında bu kadar yaygın bir şekilde, bu kadar hızlı bir şekilde kabul edebilen ülkelerin başında Türkiye geliyordu. Bunda zannediyorum Türkiye'deki doğurma oranının çok fazla olması ve Türkiye'de çok fazla genç nüfusun olması başlıca etmen. Çok genç nüfusumuz var ve son derece teknolojiye yatkınlar ve çabuk benimsiyorlar. Zaten telefonlar, cep telefonları ve bu tarz şeyler bizim için vazgeçilmez. Telesekreterler oldum olası çok fazla şey yapılmadı, kabul görmedi aslında Türkiye'de, çok sevmeyiz ama kullanırız. Email

vazgeçilmezimiz, özellikle de dediğim gibi uluslararası ilişkiler yürüten firmalardaysanız ve yabancı dilde çok iyi değilseniz, emaille haberleşme son derece önemli ama onun haricinde email zaten günlük hayatımızın içine son derece girmiş durumda. Her türlü teknolojik cihaz ve yenilik çabuk kabullenebildiğimiz ve hayatımıza hemen alabildiğimiz gereçler açıkçası.

Technology has a very significant place in the lives of Turks. Even, it is said that: When cell phones appeared, one of the leading countries that accepted it quickly was Turkey. The principal factors for this are the birth rates which are really high in Turkey and the huge young population. We have such a young population and they are ready to accept and embrace technology. Cell phones, telephones and such things are inevitable for us already. In fact, answering machines have not been embraced much in Turkey, we do not like them but still use them. Email is indispensable for us, especially if you are at a firm with international relations and not very good at a foreign language, corresponding through email is very important. Yet, email has already entered very much into our lives. In fact all kinds of electronic devices and novelties are instruments that we can easily integrate into our lives.

Mustafa Bildiren Adana

Ülkemizde teknoloji yaygın, oldukça yaygın. Hatta, yani, dünyaya entegre diyebilirim. Mesela, Amerika'da, Avrupa'da çıkan bir gelişme, bir gün sonra, yani, çok kısa bir süre sonra ülkemizde de yaygın halde kullanılıyor. Fakat ülkemiz insanının şöyle farklı bir yapısı var. Mesela, bu benim için de böyle diyebilirim. İletişim kurarken, karşıdaki insanı görmemiz veya en azından sesini duymamız, sesini duymamız bizim için çok önemli. Bizde mesela, telesekreter kullanılması veya email kullanılması çok yaygın değil. Ben kullanırken bunları işte sadece işle ilgili şeylerde kullanıyorum. Ama özel bir arkadaşımı şey yapmak istediğim zaman veya iş olarak da bir müşterimle görüşmek istediğim zaman mutlaka sesini duymak istiyorum, ben de sesimi duyurmak istiyorum. Böylece daha böyle sıcak bir ilişki kurabildiğimi düşünüyorum. Özellikle bankacılıkta da bu çok yaygındır. Mutlaka müşterileri aranır, sesleri mutlaka duyulur, sesimizi de biz o insanlara duyururuz yani. Bu bizim iletişimimizin Türk insanı olarak vazgeçilmez bir parçası diye düşünüyorum.

Technology is spread in our country, quite wide spread. I would even say that we are integrated with the world. For example, a development emerged in the US or Europe

can be also used commonly in our country in such a short time like one day. However, the following is different characteristic of our people, and one that applies to me too. When we are communicating, for us it is very important to see the other person or at least to hear his voice. It is not so common for us to use email or to use an answering machine. When I use these, I only use them in business related things. However, when I want to communicate with a friend or a client, I definitely want to hear their voice and have them hear my voice. I think warmer communication can be established this way. Especially, in banking, this is more common. One definitely calls his clients, hears their voices and tries to have them hear his own voice. This is an indispensable part of the communication style of Turkish people, I believe.

Ebru Özkan
Ankara

Türkiye'deki teknolojinin kullanımına baktığımızda iletişimde, aslında elektronik postaların, işte telesekreterlerin, telefonla görüşmenin yaygın olarak kullanıldığını söyleyebilirim. Özellikle de bizim sektörde emailer ciddi bir iletişim aracı. Voice mesajlar mesela ülkemizde, Amerika'da çok yaygın olarak kullanıldığını görüyoruz, ama ülkemizde pek yaygın kullanıldığını söyleyemeyeceğim. Yine kültürel farklılık olmakla beraber, benim yaşadığım tecrübelerden, bizim şirketimizdeki örnekte, kişiye mail atmanız da yeterli değil kişinin o işi yerine getirmesi takip etmesi için. Mutlaka kişisel bir kontak gerekiyor. Yani, ya telefon açıp tekrar, bakın size mail atmıştım, aldınız mı, napıyoruz demek gerekiyor. Ya da bir kişiye görünüp, hani bu işte nasıl devam ediyoruz gibi hatırlatma yapmak gerekiyor. Yabancılar aslında şey düşünüyor, benim kontakta olduğum bugüne kadarki kişiler. Tamam mail attım, bu artık gerektiği zamanda yapılacak ve dönülecek gibi bir bakış açıları var ama, Türk kültüründe böyle olmadığını söyleyebilirim. Mutlaka bu hani Akdeniz ikliminin getirdiği bir şey de var; temas gerekiyor, ya konuşarak olabilir, ya bir odaya kapıyı tıklayarak olabilir, ama ihtiyaç var diye düşünüyorum.

When we look at the use of technology in Turkey, I can say that in fact, voice messages, telephones and emails are used widely. Especially, emails are very serious instruments of communication in our sector. We see that voice messages are used widely for instance in the US, but I cannot say that they are commonly used in our country. Again, although there are cultural differences, from my experiences, as in the example at our company, it is not enough to email the other person for him to follow-up. There must be a personal contact. That is, either one needs to call the other person and remind him

saying I had emailed you, did you receive it? Or you see the other and remind him saying, How are we doing in this job? In fact, foreigners think this way, the people that I am in contact with: Ok, I have emailed the other person, now the job will be done within the required time and he will get back to me. Yet, I can say that it is not like that in Turkish culture. There definitely is something that the Mediterranean climate brings; to be in touch is necessary; this can either be by talking or by knocking on the other's door, but I think there is such a need.

Courtesy 11

Batıda yaygın olarak söylenen bir deyim var: "Zaman paradır". İşlerin zamanında yürümesi ve takibi hangi yollarla hallediliyor ve iş hayatınızda ne kadar öneme sahiptir?

There is a common saying in the West that "time is money". In what ways is punctuality part of professional activities?

Temel Tufan Ankara

Zaman hakikaten çok önemli bir konu, yaşantımızda, iş hayatımızda ve sosyal hayatımızda bence çok kritik ve hassas bir konu. Türkiye'de bu anlayış gittikçe yaygınlaşıyor. Belki 20 sene evvel bu kadar anlaşılıyordu idi, ama yeni jenerasyon, batıya açılımlar, batıyla yapılan ticaretteki gelişmeler...Artık insanların zamanının kıymetli olduğunu Türkiye'de de anlamaya başladık. Daha önceki yıllarda gidilir, uzun süre sosyal sohbetlerden sonra konuya girilirdi. Ama şimdi hiç kimse de o kadar uzun zaman ayıramadığı için, bir an evvel konuya girip, görüşmeleri yapıp, bitirip, tekrar işinin başına dönme niyetinde.

Zaman hakikaten nakittir, zaman hakikaten çok değerlidir ve geriye döndürmemiz mümkün olmadığı için de optimum şekilde kullanmamız gereklidir. Sonra eskisi gibi işler de artık yaygın ve rahat değil şimdi. İş hayatı daha gergin, daha yoğun, daha çok şeyi yapmanız gerekiyor. Bir toplantıdan çıkıp, öbürüne gitmeniz gerekiyor. O nedenle zamanı optimum şekilde kullanmak artık bir kültür haline gelmeye başladı; ve sanıyorum bir kaç sene sonra bu daha yaygın bir hale gelecek. Belki küçük guruplarda, küçük şehirlerde, küçük ticaret merkezlerinde bu biraz daha large, ama inanıyorum ki beş altı sene sonra herkes bu bilinci daha çok kabullenmiş olacaktır.

Time is indeed a very important issue, it is a very critical and sensitive issue in our life, business life and social life. This understanding is spreading day by day in Turkey. Perhaps, it was not understood as much about 20 years ago, but the new generation, with the expansion to the West and developments in the trade with the latter, now we have also started to appreciate that people's time is precious in Turkey. In previous years, we used to go abroad and start the topic after long social discussions. Yet, since nobody can give that much time to these kind of discussions, everyone tries to get into the topic, finish it and go back to his own work.

Time is really money, it is very valuable and since we cannot go back in time, we have to use it optimally. In addition, things are not as common and relaxed now as in the past. The business life is tenser, intensified and you have to do a number of things. You need to go to a new meeting from another. For that reason, using the time in an optimal way has become a new culture; and I think in couple of years, it will be more common. Maybe in small groups, cities and trade centers it will take more time, but I believe that in five, six years everyone will have accepted this consciousness more.

M. Vedat Melik

Urfa

Simdi ulkemizde ve saniorum yabancı ulkelerde soyle bir kanaat var. Sanki yabancı ulkelerde zaman çok önemlidir de, Türkiye'de değildir gibi bir kanaat vardır, ama ben buna çok katılmıyorum. Zaten yabancı firmayla Türkiye'de ortaklık yapabilecek, ortak yatırım yapabilecek firmanın, Türk firması da dünyadaki ölçülere uygun bir firmadır. Yani zaman kavramını çok iyi bilen firmalardır. Dolayısıyla ulkemizde de zaman gerçekten çok önemlidir. Ayrıca bir yatırım görüşmelerinin fazla uzaması, o yatırımı geciktireceği için belki o yatırımın önemini kaybetmesine veya pazarını kaybetmesine de sebebiyet verebilir.

Well, I think both in our country and in foreign countries there is an assumption like this: Time is very important in foreign countries but not so much in Turkey. However, I do not agree with this so much. Because, a firm that can investment with a foreign company is already up to the world standards. That is, they are the companies that know the importance of time. Therefore, time is also very important in Turkey. In addition, extending the time of investment meetings would perhaps cause the investment to lose its importance or its market.

Cemal Tura

Diyarbakır

Burda zamanin nasil algilandi konuunu vurgulamak lazim belki. Zamanin gercek anlamda uretim gerektiren bir olgu oldugunu dusunursek, zamani paraya donusturebilir veya para olarak varsayabiliriz. Veya zamani iyi degerlendirmemeyi kaynak israfi diye gorebiliriz. Maalesef bizim is hayatimizda zamani istedigimiz dakiklikle, veya istedigimiz hassasiyetle takip edilmiyor. Coguz zamani biraz hoyratca kullaniyoruz. Ama artik son zamanlarin yaklasimi ve yeni gelismeler, ozellikle teknolojiadaki kullanim oraninin da artmasiyla, artik zaman da cok onemli bir faktor olarak is hayatinin icine girmeye basladi. Uretim sureclerinde olsun, is gorusmelerinde, is iliskilerinde olsun, artik zamana dikkat etmeye yoneldiler.

Bu bence cok cok onemli bir konu. Sadece zamanin para olmasi acisindan degil, karsinizdaki kisiye duyugunuz saygi icin de cok onemli. Yani onunla sozlestiginiz veya belirlediginiz takvimin birebir tutuyor olmasi lazim, birebir isliyor olmasi lazim ki, o da kendi planini, programini ona gore ayarlayabilsin ve ona gore kendi kaynaklarini planlayabilsin. Bu acidan baktigimizda Turkiye’de zamanin kullanimi yeterince olmasa da, artik istedigimiz boyuta gelmeye basladi. Buyuk sehirlerde bu tur planlamalar sikinti oluyor, Istanbul icin mesela, zamani kullanmak biraz sikintili ama Ankara icin cok daha kolaylikla zaman planlamasi yapilabiliyor. Is hayati icin de cok onemli oldugunu dusunuyorum. Sadece dedigim gibi para olarak gormemek lazim zamani, ama is iliskisinin karsilikli saglikli bir temele oturmasi icin uyulmasi gereken temel bir kurali diye de gormek lazim.

Here, perhaps, we need to emphasize how time is perceived. If we think that time is a phenomenon that requires production in the literal sense, we can turn time into money or assume it as money itself. Similarly we can think of not using time well as a waste of resources. Unfortunately time is not followed with the promptness and sensitivity that we desire in our business life. Mostly we use the time in a clumsy way a bit. Yet, with the recent approaches and new developments, especially with the increase of the use of technology, now time is entering in our lives as an important factor in business life. People have started to pay more attention to the time in production stages, business meetings and relations.

This, I think, is a very important issue. It is not only important in terms of time being money, but also with regard to the respect that you have for the other person. That is, the date and time that you set with him should match and work exactly, so that he can also arrange his own plan and program his own resources accordingly. From this aspect, although still not sufficient, time management in Turkey has started to become to the dimension that we have desired. In big cities, as in Istanbul, such planning is a bit hard; but for Ankara, it is much easier to manage time. I believe it is also very important for

work life. We should not see time only as money, but also regard it as a basic rule of the business life for it to be based on a mutual healthy foundation.

Fahri Dikkaya

Uşak

Turkiye’de zaman paradir deyimi sozkonusudur ancak, batidaki ozellikle Amerika’daki kadar sey degildir, herhalde, buyuk ihtimalle, baskin degildir. Ve Turkiye’de, yani insanlar zamani cok fazla dusunmezler is yaparken. Evet yapip, hemen paralarini almak isterler ancak, yani, iste burokratik isler uzun surer. Bunun disinda bankada, baska yerlerdeki isleriniz uzun surer. Butun bunlari insanlar hesaba katarlar ve bu yuzden de biraz daha rahatlik vardır. Biraz daha boyle zamani yayma sozkonusudur islerde. Ancak tabii bu eskiden cok daha fazlaydi. Gittikce bu zaman paradir lafi Turkiye’de de etkili olmaya basladi. Ama tabii burda Turkiye’de dogu-bati durumu yine sozkonusu. Doguda zaman daha, yani o is arkadasliklari , sudur, budur, daha etkili oldugu icin yine, zaman boyle cok seydir...Cok dusunebilirsiniz boyle genis bir zaman dilimi. Ancak batida biraz daha artik zaman dilimi biraz daha kisalmistir doguya gore. Ancak yine de her iki yerde de ozellikle burokratik islemlerin uzun surmesi sebebiyle insanlar zamanlarini boyle daha uzun bir sekilde hesaplarlar, islerini yaparlarken.

We have a saying like Time is money, but it is not so dominant as in the US most probably. And in Turkey people do not think about time much when they are doing business. Yes, they want to finish it quickly and get their money, but unfortunately the bureaucracy takes some time. Other than that, in banks or other places, they make the process longer. People consider all of these and thus they are more relaxed. It is more common to spread the time when doing things. Yet, naturally, it was more common in the past. This saying of time is money has become more and more common in Turkey. However, here in Turkey, there is an issue of the West and the East. In the East, since the collegueship is more common, time is more spread, whereas in the west time is more limited. However, in both places, due to the bureaucracy, people have to take the time into consideration, when they are doing business.

Şengül Şimşek

Ankara

Zaman is hayatinda en onemli kavramlardan bir tanesidir. Urununuz cok kaliteli olabilir, fakat urununuzu zamaninda teslim edemiyorsanız, hizmetiniz

kalitesiz demektir. Bu nedenle, orda da örnek verildiği üzere zaman paradir deyimini çok doğrudur. Mesela , Avrupalı ve Amerikalı müşterilerimizin bir takım anlaşmaları mevcuttur. Bunlar su tarihte ürünlerini firmaya teslim etmek zorundalar. Biz zamanında teslim edemediğimiz takdirde onlar da zamanında teslim edemeyecekler ve bu nedenle bir takım cezaya karşıtılacaklar. Bu cezai müeyyideler de zaman esittir para deyimini bir nebze doğrulamaktadır.

Zamanında teslimat Avrupalı ve Amerikalı müşteriyle çalışmak istiyorsanız, en önemli faktörlerden bir tanesidir. Biz zamanı ölçmek için bir takım processler kullanıyoruz. Mesela zamanda nerde aksaklık oluyor, zamanında teslimat yapıp yapamayacağımızı ölçmek adına şirketimizde bir takım processler mevcuttur. Bu processleri takip eden ve bunların işleyişinde herhangi bir aksaklık olmadığını gözlemleyen yetkili kişiler vardır. Burada herhangi bir aksaklık söz konusu olduğunda da bu kişiler anında müdahale ederler.

Time is one of the most important things in business life. Your product may be of very high quality, but if you cannot deliver your product on time, this means that your service is not of high quality. For that reason, as given in the example over there, the saying time is money is very true. For example, our American and European clients have certain agreements. They have to deliver their products at a certain date to the company. If we cannot deliver it on time, they, in return, cannot deliver it on time either and they will be charged for that. These charges and fines prove the correctness of the time equals to money phrase to some extent.

On time delivery is one of the most important factors if you would like to work with European and American clients. We use certain processes to measure the time. For instance, what kind of problems do we have in timing? To estimate whether we will be able to do on time delivery or not, we have certain processes in our company. There are authorized personnel to observe these processes and check whether there is a malfunction or not. If a malfunction happens, they intervene immediately.

Çetin Özataç
Ankara

Zaman yönetimi Türkiye’de bence en büyük problemlerden birisi ki, bir çok insan böyle bir problem olduğunun farkında bile değil. Sadece bir takım işlerin çokluğundan, ağırlığından yakınıp dururken, aslında zamanı nasıl yönettiğinin, yönetemediğinin farkında değil. Şimdi yine ben bir Amerikan orijinli firmada çalıştığım için, Coca-Cola’da çalıştığım için bununla ilgili bir çok eğitim aldım. Sadece ben almadım. Bu şirkette çalışan bütün insanlar zamanını iyi yönetme

konusunda eğitim alıyorlar. Bunun için de en önemli şey işleri planlamak ve işleri uygularken de o plana göre gidip gitmediğini kontrol etmek . Yani ilk olarak zaman yönetimiyle ilgili söyleyeceğim şey bu. Ama bu türde çalışan şirketler birazcık sınırlı sayıda.

Genelde çalışma hayatında gördüğüm diğer şirketlerin elemanlarının herhangi bir planı yok. Güne başlarken bile yok, bırakınız orta ve uzun vadeli planları. Güne başlarken planı otomatik olarak bir gün önceden gelen istek ve şikayetlere dayalı. Onun haricinde herhangi bir şey planlanmış değil. Yine görüşme yapılırken, ne tür görüşme yapılacak, ne tür bilgiler yanında olması gerekir, bu tür alışkanlıklar da yok. Daha çok duygusal olarak başlayarak, duygusal olarak sonulandırmaya gidilir ki, bunun sonunda facia ortaya çıkar. Çünkü müşteriyle konuşurken, müşterinin ne sattığını, ne ciro yaptığını bilmeyen, bizim ondan ne kadar kar ettiğimizi bilmeyerek, ona iş görüşmesi, iş pazarlığı yapan satıcı arkadaşlar da vardır. Tabii ki bunu bilmediği için, bunu tam kendisi hissettiğini zanneder ama elinde somut veriler olmadığından faciayla sonuçlanan sözleşmelere de imza atabilir.

Managing time is one of the biggest problems in Turkey and many people are not even aware of it. While he is complaining about the workload, he is not even aware of how he is managing or not managing the time. Now, since I work at an American originated company, Coca-Cola, I have received a good deal of training about this. And not only me, all of the personnel in this company receive training about managing time. For this, the important thing is planning the things to do, and, during the application, checking if the schedule is being followed. That is, the first thing that I can say about time management is this. However, the companies working this way are limited a bit.

In general, the employees of other companies that I come across in work life do not have any certain plans. They do not even have daily plans when they start their day, much less long term plans. When they begin the day, their plan is dependent upon the requests and complaints from the previous day. Other than that, nothing is really planned. Again, when one has a meeting, there is no tendency for what kind of a meeting it will be and what sort of information is needed. Mostly, people approach the job emotionally and continue that way, and at the end they end up with a disaster. Because, there are friends who are salesmen and who do not know what the client sells, how much turnover he has, and how much of a profit we make through him; but they still conduct the meeting that way. Of course, since he does not exactly know it, he acts according to his feelings. Yet, since he does not have concrete data, he may sign agreements that end with a catastrophe.

Courtesy 12

Türkiye’de işveren ve çalışanın yemek yediği belli zamanlar var mıdır?

In work settings, how are meals incorporated into professional activities in Turkey?

Ömer Yüksel Sümer
Ankara

Ulkemizde çalışan kişilerin ve çalışan grupların 12:00 ile 1:00 , 12:30-13:30 arası bir saatlik yemek molası yahut ihtiyaç molası şeklinde değerlendirdikleri bir zaman dilimi vardır. Bu zaman diliminde işler durur ve kişiler kendi özel sorunlarını çözerler. İlk planda yemek olayını gündeme getirirler. Bu yemek olayı ya çalışan firma yemekhanesinde üretilir, yahut da dışardan satın alınır. Bunun dışında da yemek ihtiyaçlarını gidermek amacıyla, personele ticket gibi ve benzeri yiyecek satın alabilecekleri ve bu ihtiyacı giderebilecekleri olanaklar sunulur. Çalışma süresi Türkiye’de günlük 7 saattir. Bir saat de yemek molasını kattığınız zaman, bu süre 8 saat olarak gündeme gelir. Yani 8:30’da başlayan bir çalışan 17:30 itibarıyla işini bitirmiş olur. Bir de bunun dışında vardiyeli çalışma sistemleri vardır. Vardiyeli çalışma sistemleri de 8:00-16:00, 16:00-24:00, 24:00-08:00 gibi gruplarla çalışmalarını başlatırlar ve tamamlarlar.

The employees in our country have a time period that is considered as a lunch break or a break for needs. Between 12 and 1 pm or 12:30 and 1:30 pm. During this time period, the work stops and people solve their own problems. They first try to have food. This food is prepared either at the cafeteria of the company or is bought from the outside. In addition, to solve their humanly needs, the personnel are given a ticket or options. The work time in Turkey is 7 hours. When you add a one hour lunch break, it comes to 8 hours. That is, an employee who starts at 8.30 finishes his work at 17:30 . In addition, there is also a work system with shifts. In these systems there are three groups as 8:00-16:00, 16:00-24:00, 24:00-08:00.

Erdal Bargut
Ankara

Türkiye’de işveren ve çalışanlar bir kaide olarak belirli zamanlarda birarada yemek yerler. Mesela, bayramlarda bir bayram yemeği işveren verir. İşte iftar sofrası denir, oruçtan sonra yenir. Efendim yilbasi yemeği denir, yilbasi öncesi öyle bir toplantı yapılır, yemek yenir. Bazı firmalarda daha doğrusu küçük çapta tabii firmalarda, işverenler işçileriyle aynı mekanlarda ve aynı yemeği paylaşarak

yerler. Bunun en önemli amacı işçiyeye moral vermektir. Patronlarını yanlarında görmek onların çok hoşuna gitmektedir ve bir çok yerler bunu uygularlar. Ama büyük şirketlerde böyle bir şey mümkün olmadığı için tabii ki, onların CEO'ları dışarda baskalarıyla yemek yemekteler. Bu nedenle ancak belirli zamanlarda işçileriyle yemek yerler.

In Turkey as a rule, employers and employees eat together at specific times. For instance, during the festivals, an employer gives a festival dinner. Again, another one is called "iftaar" and it is after fasting. Another one is called New Year's dinner, a gathering is organized and people have food. In some firms, that is in small size firms, employers share the same place and food. The most important reason for this is to boost morale among employees. They like to see their boss and a number of companies apply this. Yet, in the big cities, since there is no way to implement such a thing, naturally their CEOs dine with someone else out. For that reason, they eat with their employees in certain possible times.

Abdullah Marulcu
Afyon

Türkiye'de iş verenler... Tabii, bu küçük ölçekli işletmelerde ve resmi dairelerde, özel şirketlerde, şirketine göre değişebilir. İşveren ve çalışanların beraber yemek yedikleri olduğu gibi, ayrı ayrı yemekler de yiyebilirler. Küçük bir iş yeriyse şayet, mesailerine ara vermeden dönüşümlü olarak yemek yerler. Ama, Türkiye'de bir adettir bu, öğle tatili gibi bir şey vardır resmi dairelerde, bankalarda , büyük yerlerde. Öğle yemeğine herkes... Ofis,büro kapanır. İnsanlar topluca bir saat veya bir buçuk saat öğle tatiline girerler. Bu on iki, bir buçuk arası gibi olabilir.

Bu arada, tabii, sizin bankada bir işiniz varsa göremezsiniz. Tabii, her banka uygulamıyor bu aralar. Çoğu devlet bankası uyguluyor. Yavaş yavaş Avrupai sisteme geçiliyor bu konuda. Lakin, küçük işletmelerde böyle değildir. Ne zaman giderseniz gidin, sabah sekiz, hatta sabah altıda açan, akşam dokuz ona kadar çalışan küçük işletmeler bulabilirsiniz. Hatta yirmi dört saat çalışan iş yerleri var. Bu tür yerlerde yemek yeme, insanlar tabii küçük işletme olduklarından dolayı, dükkanlarının, iş yerlerinin içerisinde yerler. Bu konuda söyleyeceklerim bu kadar.

The employers in Turkey, naturally, this may change in small size companies and governmental departments and private companies, depending on the company, but employers and employees may eat together, as well as they may eat separately. If it is a

small size company, they eat in shifts, without any recess in the work. However, it is a custom in Turkey that there is something like a lunch break at governmental departments, banks and big places. Everyone goes to lunch. Offices and bureaus are closed. All together people have a 1 or 1.5 hour lunch break. This may be between 12 and 1:30 pm.

During that time, if you have something to do at the bank, you cannot finish it. Certainly, not every bank does it nowadays. Most of the public banks do. Gradually, we have a transition to the European system on this issue. Yet, it is not so in small size companies. Whenever you go, you can find small size companies that open at 8 am, even at 6 am, and works till 9 pm in the evening. There are even work places that work 24 hours. Eating at these places, since it is a small size stores, people eat inside their stores and work places. This is all I can say on this issue.

Esra Hoşgün
Samsun

Çalıştığım iş yerlerinde işveren ve çalışanların ayrı ayrı yemek yedikleri saatler yoktu. Sorudan doğru anladıysam eğer ama. Yemek yediği tabii ki herkesin belli bir zamanı var. Belli bir mola var, brake yapıyoruz. Şirketten şirkete değişiyor. Ama ben genellikle otelcilik sektöründe çalıştım. Otelcilik sektöründe, memuriyette, devlette olduğu gibi bir buçuk saatlik iznimiz hiçbir zaman olmaz. Bizim yarım saatlik bir yemek molamız vardır. Yarım saat içerisinde de genelde ofisteki ya da çalıştığımız bölgedeki diğer arkadaşlarla paylaşımlı olarak molamızı bitiririz. Devrederiz ve kendisinden devir alırız. Yemek saatlerimiz bu şekilde. Ama çalışanlarla amirlerin ayrı düzeyi olduğu bir yere rastlamadım.

In the workplaces where I worked, there were no separate hours for the employers and employees to eat. Yet, if I understand the question correctly. Certainly everyone has a certain time to eat. There is a break, we have a brake. It changes from company to company. However, I worked in hotel management sector in general. In the hotel management sector, we never have a 1.5 hour brake similar to civil servants and the government. We have a half an hour break for lunch. Within this half an hour, we finish our break, shifting with our friends at the office or at our work area. We shift with a friend. This is how we have the eating time. Yet, I have never come across a place where employers and their superiors eat separately.

Gülsüm Deniz
İstanbul

Türk iş dünyasında öğle yemeği kültürü vardır. Bu kamu kurumunda kesin olarak saatlerle ayarlanmıştır. Özel yemekhaneler vardır. Personel ayrı, genelde yöneticiler farklı olarak yerler. Özel sektörde de öğle yemeği kültürü olmakla birlikte, bunun saatleri biraz muallaktır. İşin bitmesi esas olduğu için öğle tatili ve yemek saati değişebilir.

There is a lunch culture in Turkish business world. This is based on certain hours in governmental institutions. There are private cafeterias. In general, personnel and managers eat separately. Even if, there is also a lunch culture in the private sector, its hours are up in the air. Since finishing the job is essential, the lunch break and dining time may change.

Courtesy 13

Duyduğum kadarıyla Türkiye’de yılın belli bir bölümünde insanlar oruç tutarlar. Hangi zamanlar insanlar bunu yerine getiriyor? Yılın böyle zamanlarında ne beklemeli ve nasıl davranmalıyım? Böyle zamanlarda dininizin gereklerini yapmıyorsam da iş görüşmeleri açısından ne yapmalıyım?

I hear that there are certain times of the year that Muslims fast in Turkey. What are these times? What should I expect and how should I behave during these times of the year? What should I do if I do not observe these religious traditions?

Gülay Onursal
Ankara

Türkiye müslüman bir ülke . Her sene bir ay oruç tutuluyor. Bu oruç zamanı da bütün bir gün açıkçası aç kalıyor insanlar. Birsey yemiyor ve içmiyorlar. Oruç zamanında iftar dediğimiz saatte oruçlarını bozuyorlar ve heyecanla o saatin gelmesini bekliyorlar. İş görüşmelerinde de özellikle iftar saatine denk getirmemek bence daha uygun olur. Çünkü insan aç iken kafasını toplayamıyor, devamlı yemek düşünüyor. Ondan dolayı iftar saatini denk getirmeyip, onun dışındaki saatlerde görüşme yapılabilir. Bu gayet doğal. Daha çok sabah saatlerine denk gelirse daha iyi olur. Akşama doğru pilleri bitiyor zannederseniz. Siz de iftarlarına katılabilirsiniz. Bundan da mutluluk duyarlar ve sizi de davet ederler .

İçki içmemek kaydıyla tabii ki. Çünkü müslümanlıkta biliyorsunuz, içki içmek günah diye düşünülüyor. Ama artık içiliyor, herkes de içiyor. Modern

toplumlardaki gibi Türk insanlar da içkilerini içiyorlar. Ama Ramazan ayında bu konuya önem veriyorlar ve içmemeye dikkat ediyorlar. Belki vucut arınma işlemi yapılıyor ve çok da sağlıklı olduğunu düşünüyorum ben. İçkiye karşı olduğumu düşünmeyin ama, Ramazan'da saygı duyuyorum ve içmemek gerektiğini biliyorum. Siz de onların yanındayken Ramazan'da içki içmezseniz mutlu olurlar. En azından saygı duymuş olursunuz bu tür davranışlarına. Din, çünkü, farklı bir olay. Saygı duyulması onlar için de son derece güzel bir olay olur.

Turkey is a Muslim country. Every year people fast for one month. Actually, people stay hungry during during a whole day. They do not eat and drink anything. They break their fast at the time called "iftaar" at the end of the fasting period and they are looking forward to that time. It would be more appropriate not to schedule a business meeting around "iftaar" time, I believe. Because, when someone is hungry, he cannot think of anything but food. Thus, one can schedule the business meeting not at the "iftaar" time but at another time. This is very natural. It would be better if it is scheduled for morning hours. I think people are out of energy by the end of evening. You can also join their "iftaars." They would be glad for this and they invite you as well.

As to the issue of not drinking, of course, because, you know that it is considered a sin to drink. However, now there is drinking, everyone drinks. Similar to the modern societies, Turkish people drink, too. Yet, they give importance to this matter during the month of Ramadan and are careful about not drinking. Maybe it is a process of purification for the body and I believe that it is very healthy. Do not think that I am against drinking, but I respect that situation during Ramadan and know that it should not be drunk. When you are with them, if you also do not drink, they would be happy. At least, you would show respect to such behaviors of them. Because, religion is a different phenomenon. It would be really great for them, if you show respect.

Erdal Bargut
Ankara

Orucun belli bir zamanı ve belli bir ayı yoktur. Çünkü, oruç ayı Ramazan ayı dediğimiz ay her sene on gün kayar. Bu nedenle bazen yaza, bazen kışa denk gelerek devam eder ve otuz altı ayda bir tam bir devrini tamamlayıp, yine aynı başladığı noktaya dönmüş olur. Ramazan, bir ay, yani otuz gün sürer. Gün doğumuyla başlayıp, gün batımıyla biten bir süre içerisinde ağıza hiç bir şey, yani, içecek, yiyecek türü hiç bir şey ağıza konmaz. Gün batımıyla beraber iftar edilir. İşte yemek yenir. Daha sonra gün doğumundan bir saat kadar önce bir yemek tekrar yenir, uyanılıp ve ondan sonra oruç safhası başlar. Tabii oruç tutanların

yanında iş konuşması, iş görüşmesi yapılamaz diye bir şey yoktur. Çünkü, bu süre otuz gündür ve insanların normal hayatları, normal yasantıları devam etmektedir. Yani, gündüz yine herkes işine gider, oruçlu olmasına rağmen yine işine gider. Normal olarak çalışırlar. Tabii, bir tek noktaya dikkati çekmek isterim. Bazen, bazı kişiler, oruç süresince, aç oldukları için, biraz daha sinirli olabilirler, daha doğrusu iftara yaklaştıkça daha gergin olabilirler. Ona belki dikkat etmekte konuşmalarda yarar vardır.

Oruç tutanların, tabii, yanında konuşma yaparken, bulunurken, mümkün olduğunca sigara, alkol gibi şeyleri kullanmamak, hatta mümkünse bir şeyler içip yememek daha doğrudur. Buna dikkat etmekte yarar vardır, çünkü karşınızdaki insan saatlerdir açıtır. Ona bunu durup dururken hatırlatmanın bir anlamı yok. Bir önemli konu da iftar saati dediğimiz, yani orucun bitme saatine yaklaşıırken, iş görüşmesini sona erdirmek çok önemlidir. Çünkü, kişi artık o saati dört gözle beklemektedir, gidip iftar edecektir. Uzatmanın bir anlamı olmadığı gibi, iftar saatinden sonra oruç bozmak bizde pek mubah sayılmadığı için, tam saatinde herkes bozmaya dikkat eder. Bu nedenle iş görüşmesini, ayarlamakta saatlerini, yarar vardır.

There is not a certain time period or a month for fasting. Because, start of the month of Ramadan that we call the month of fasting, shifts 10 days every year. For that reason, it falls sometimes into summer or winter and goes on this way. Then, it finishes its cycle in 36 months and restarts the cycle. Ramadan lasts one month, that is, thirty days. People neither eat, nor drink anything within a period from the sunrise to the sunset. With the sunset, they have a dinner that is called “iftar.” Later on, people have a meal about one hour before the sunrise again, getting up. Then, the fasting phase starts. Naturally, there is nothing like, one cannot have a business meeting with people fasting. Because, this period is thirty days, and people’s regular lives carry on. That is, people go to work during the day, even if they fast. They work as usual. Certainly, I would like to underline one point. Sometimes, some people, might be a bit more angry, since they have been hungry during fasting; that is, they might be a bit more edgy, coming close to the “iftar” time. It might be good to pay attention to that.

It would be more correct not to smoke or drink things like alcohol as much as possible and even not to eat and drink if possible, when one is with people or having a conversation with people who are fasting. It would be good to be careful about this, because, your counterpart has been hungry for hours. There is no reason to keep reminding him or her of this. Another important matter is that it is very important to end the meeting, when approaching the time to end the fast, which is called “iftar.” Because, the other person would be looking forward for that time, s/he would like to go and eat.

Since there is no reason to extend the time for fasting, it would not be appropriate to end after the “iftar” time. People are careful about finishing on time. Thus, it would be better to schedule the business meeting and its timing accordingly.

Abdullah Marulcu
Afyon

İnsanlar, tabii, Türkiye’de, sanırım %99 veya %95’i müslüman olunca, bilhassa bu Ramazan ayında, bu dini duyarlılık, insanlar oruçlarını tutmasalar da, ibadetlerini yerine getirmeseler de artıyor. Kendileri yapmasalar bile, yapan insanlara karşı saygı duyduklarından dolayı, yemeklerini onların karşılarında yemiyorlar. Ya gizli yiyorlar ya da yemiyorlar akşama kadar. Onlarla sanki oruç tutuyorlar, ama, normalde oruç değiller, niyetli değiller. Tabii, siz bir iş görüşmesine gittiginiz zaman, şayet bu Ramazan ayı işe, bir yemeğe gidelim teklifi çok değişik karşılanabilir. Belki insanlar oruç tutmuyor ama bu karşı taraf açısından tuhaf karşılanabilir.

Bunu bilerek gidiyorsanız, dini bir ay olduğunu, Ramazan ayi olduğunu biliyorsanız, bu sizin için bir avantaj olur. Siz bir yemek daveti için bir teklif yapmazsınız. Veya saygı gösterirsiniz. Ben, hatta, böyle öğrenmek maksadıyla değişik sorular sorarsanız, samimiyeti de arttırabilirsiniz insanlarla. Pazartesi ve Perşembe oruç tutan insanlar da var iş yerlerinde. Bu da böyle farz olmasa da, sunnet yapan çoğu insan ben değişik yerlerde şahit oldum. Pazartesi ve Perşembe de, özellikle, böyle dini, bilhassa, oruç tutan insanlarla toplantı yaparken yemek konusunda hassasiyet gösterilirse güzel olur.

Since Turkey’s 95% or 99% are Muslims, I guess, even though people do not fast or do their religious duties at other times, especially in the month of Ramadan, religious sensitivity increases. Even if they do not do it themselves, out of respect for people who do fast, they do not eat in front of them. They either eat secretly or do not eat till the evening. It is as if they fast together with them, but they do not fast normally. Naturally, if you go to a business meeting during the month of Ramadan, an offer of “Let’s go to eat” might be seen very different. It might be that people are not even fasting, but this might be regarded strange by the other side.

If you go, knowing that it is a religious month, the month of Ramadan, that would be an advantage for you. You would not want to offer that you eat together, this would be a show of respect. If you ask different questions to learn, you may increase your close ties with people as well. There are also people who fast on Mondays and Thursdays in work places. Although this is not compulsory, I have witnessed a number of people in different

places who try to follow the “sunnet” (path of Prophet Muhammad—peace be upon Him). It would be nice if one is careful about eating food when having a business meeting with these kinds of religious people who fast on Mondays and Thursdays.

Fahri Dikkaya

Uşak

Türkiye’de tabii diğer İslam ülkelerinde olduğu gibi, Ramazan ayı söz konusudur ve bu Ramazan ayını islami kurallara göre insanların oruç tutmasıyla geçer. Burada iş hayatında bazı yöresel farklılıklar gösterir. Örneğin, Erzurum’a ya da doğuda herhangi bir ile gittiğinizde oruç çok daha önemlidir ve örneğin, orda yemek yiyecek bir lokanta ya da herhangi bir yer bulamayabilirsiniz. Bunun dışında, örneğin, iş görüşmesi sırasında sigara içerseniz, yemek yerseniz bunlar kötü karşılanabilir. Ancak, örneğin, İzmir gibi, Muğla gibi batıdaki bir ile gittiğiniz vakit veya Uşak’ta bunlar çok önemli değildir. Her taraf açıktır, yani, restoranda herhangi bir yere gidebilirsiniz.

Sigara içtiğinizde kişinin İslam’ı, dine bağlılığına, paralel olarak bir tepki alırsınız. Ancak, genel bir tepki almazsınız. Ama, örneğin, Erzurum’da gerçekten bu büyük bir sorundur. Çok büyük tepkiler alabilirsiniz ve yani, iş görüşmelerinizde Ramazan ayı sürecinde biraz daha dikkatli olmanız gerekir. Sigara içmemeniz, çay içmemeniz ya da işte herhangi bir yemek yememeniz iyi olur. Yani, bu yine doğu-batı arasında farklılık söz konusudur. Batıda biraz daha rahatsınızdır. Özellikle İzmir ilinde çok daha rahatsınızdır.

Similar to other Islamic countries, the month of Ramadan is a fact in Turkey and it passes with people fasting according to Islamic rules. The attitudes in work life have some regional differences. For example, when you go to Erzurum or another city in the east, fasting is more important and you may not be able to find any restaurants or a place to eat over there. Other than that, for instance, if you smoke or eat food during the business meeting, this might be regarded as offensive. However, for example, if you go to a city in the west, such as İzmir and Mugla or Uşak, these are not that important. Everywhere would be open, that is, you can go to anywhere including restaurants.

When you smoke, you would get reactions, parallel to the other person’s Islamic understanding or spirituality. Yet, you would not get any general reactions. Nonetheless, for instance, in Erzurum, this is really a big problem. You might get great reactions and, in other words, you would need to be more careful in your business meetings during Ramadan. It would be better, if you do not smoke, drink tea or eat food. In other words,

there is a difference between the east and the west. You would be a bit more relaxed in the west. Especially, in the city of Izmir, you would be much more relaxed.

Mehmet Emin Şan İstanbul

Türkiye’de büyük bir yani çoğunluk itibariyle çoğunluk itibariyle darken insanların işte sağlıklı olma şartları işte akıl bağlı dedğimiz yani akli eriyor yani dolayısıyla şöyle diyebiliriz mesela diyelim ki on beş ile eğer sağlıklıysa yetmiş seksen yaş grubu arasındaki insanlar genellikle yılın on onbir gün erkene gelmesi durumuyla her sene çünkü ay takvimi kullanılıyor bunda bir ayı oruçlu olurlar bu insanlar. Şimdi oruç bu tanımlamanın dışında olan insanlar da var dolayısıyla yani işte sağlıklı olanlar var sağlık problemi yaşayanlar var bayanlar mesela bazı zamanlarda oruç tutamayabiliyorlar falan bu toplumca bilinen birşey. Yani o zaman da oruç tutmak yani zorunluluğu var da herkese yok yani dolayısıyla insanlar oruç tutmayanlara da alışık oruç tutanlara da alışık. Yani hele bi yabancının oruç tutmaması gayet normal karşılanır çünkü bilmiyor yani bizim kültürümüzü. Şimdi bu o zamanlarda iş görüşmesi olmayacak manasına gelmiyor yani. İş görüşmesi o zamanlarda da olur iş o zamanlarda da yapılır sadece sizinle görüşen eğer oruçlu ise bir şey yemez icmez yani onun haricinde sizin yemenizin içmenizin siz oruçlu olmadığınız için onun için de bir mahsuru yoktur ve yanlış anlaşılma, algılama diye birşey olamaz çünkü bizim bütün insanlarımız oruç kendi insanların içerisinde bile oruç tutmayanlara da aşına. Yani bu üniversite ortamına girip çıkmışsa eğer veya çeşitli ortamlarda bulunmuşsa eğer bu inanan var inanmayan var yani oruç tutan var tutmayan var yani bunlar şey meseleler yani o kadar önemli olan mesele değil. Ama tabiki o günün o güne bir eğer oruç tutan birisiyle muhatap oluyorsanız bir jest de bulunmanız, hassas davranmanız yani içmemeniz yememeniz onun gönlünü almak adına yani ona bir jest olmak adına iyi algılanabilir. Ama kötü algılanmaz tersi bir durumda.

A majority of people in Turkey, when I say majority I mean the people who are adults, let’s say the ones between the ages of 15-70 or 80, generally fast during a month in a year, which is done according to the lunar calendar and falls eleven days earlier each year. Of course, there are some people for whom it does not apply, the people who are not healthy, or, for instance, women cannot fast in specific situations, which is known by the society. That is, there are people who fast and also there are people who do not, which means people are used to both. Especially, it is considered very normal when a foreigner

is not fasting, because s/he does not know about our culture. However, it does not mean that business meetings would be cancelled because of fasting. Meetings are still done but if the person you meet is fasting, s/he does not eat and drink. If you are not fasting that would not be an awkward situation for the other person and there would not be any trouble, because there are also people, in our own society, who do not fast, which is a situation we are all familiar with. If you have been to different places, I mean fasting or not fasting or having a faith or not having a faith, well, this is not a big deal. However, if you meet a person who is fasting, maybe you will not want to eat or drink either, and this would be very kind, but at the same time, if you do eat and drink, this does not mean that you are impolite.

Esra Hoşgün
Samsun

Türkiye’de, evet, yılın belli dönemlerinde, dinimiz gereği oruç tutabiliyoruz. Bu herkes için geçerli ve oruç zamanlarında eğer profesyonel bir işletmeye gidiyorsanız, orada bir görüşme yapıyorsanız, sizin oruç tutmamanız kesinlikle eksi bir tesir, eksi bir etki yaratmaz. Kesinlikle bu şekilde yargılanmazsınız, eğer profesyonel bir işletmedeyse; ve size orada mutlaka bir ikram yapılır ve sizin yiyor olmanız diğer tarafı etkilemez. Profesyoneller dinini, işiyle asla karıştırmazlar. Bu anlamda benim bugüne kadar yaşadıklarım bunu gösterdi.

Yes, in Turkey, we may be fasting, due to our religious duties, during certain times of the year. This is valid for everyone and if you are going to a professional company, and have a business meeting there during fasting times, if you are not fasting, this would definitely not cause to a negative reaction. You would not be judged by this, if you are at a professional company. They certainly offer you a treat and it would not affect the other side, if you are eating. Professionals never combine their religion with work. Up to this point, this has been my experience so far.

Courtesy 14

Bir iş toplantısında anlaşmaya nasıl varırsınız? Düzenli olarak yaptığınız toplantılar ve konferanslar oluyor mu?

How do you reach consensus in a business meeting? Do you have formal meetings and conferences?

Ahmet Malkan

Kahramanmaraş

Anlaşma yapmak üzere toplantıya katıldığımız zaman kendi konumuzla ilgili hazırlıklar yaparız. Olmazsa olmazlarımız vardır bizim. Dolayısıyla karşıdaki firmayla müzakerelerimizi belli noktalarda çözerek sürdürürüz. Çözemediğimiz problemi bir tarafa bırakırız. Mutabakat sağladığımız konuların üzerinde anlaşmalarımızı yaparız. Daha sonra anlaşılmadığımız konuları tekrar gündeme alırız. O arada karşılıklı yumuşatmalarla bir noktaya varabiliyorsak varırız. Ancak, bu olmazsa olmazların sınırlarına gelirse, onu anlaşma metninde çıkartmaya çalışırız. Bu karşılıklı görüşmeler neticesinde bir mutabakat sağlanırsa, yani firmamızın menfaatlerine hanel gelmeyecek bir yapılanma oluyorsa, müzakereyi devam ettiririz ve anlaşmamızı yapmış oluruz.

When we attend a meeting to do an agreement, we do preparations on our topic. We have certain musts. Therefore, we carry our negotiations on with the other firm, solving certain points. We put aside the problem that we cannot solve. We do our agreements on the issues that we have reached a consensus on. Afterwards, we go over the matters that we could not agree on. In the meanwhile, we work on getting to a point where we can mutually agree on things. However, if we come to the borders of our musts, we try to remove that part in the agreement document. If we can have a consensus at the end of these negotiations, that is, if we have a structure that would not do harm to our firm's interests, we continue the negotiation and make a deal.

Alparslan Tekiner Ankara

Şimdi tabii şirketlerdeki konuma göre, iş görüşmelerindeki anlaşmalar, onların seviyeleri değişiyor. Şimdi, üst düzey, bizim gibi üst düzey yönetimde iş görüşmelerinde, artık teknik arkadaşların daha önce yaptıkları çalışmalar doğrultusunda bize en son gelen bilgilerle, bilgiler doğrultusunda, biz iş görüşmelerine giriyoruz. Bize artık ayrıntıları konuşmak, son kararı vermek düşüyor. O nedenle düzenli toplantılar yapıyoruz, fakat, yine üst yönetimle düzenli toplantılar yapıyoruz, karşıdaki üst yönetimle ve bunlar gerekli konferanslara gitmiyor, bizim görüşmelerimiz. Çünkü konferanslar daha önce yapılmış oluyor, planlanmış oluyor ve son artık ayrıntılar verme, işin şeklini şekillendirme anlamında bizim görüşmelerimiz oluyor. O nedenle son noktayı vurmak üzere, son noktayı koymak üzere, biz görüşmelerimizi yapıyoruz.

Now, of course the agreements at the end of business meetings and their levels change, depending on the positions in the companies. In the business meetings at the upper level, like ours, we attend those with the most recent information that we have received from our people working on the technical details. What we need to do is to talk about the details and give a final decision. For that reason, we have regular meetings, but still have regular meetings with the upper administration on the other side and our meetings do not require further conferences. Because, conferences have already been held by that point, everything has been planned and we do our meetings to give the final shape. Thus, to put the last point, we have our meetings.

Gülsüm Deniz
İstanbul

İş toplantıları finans sektöründe haftada bir ve çoğunlukla ayda bir olarak yapılır. Personel yöneticiyle biraraya gelerek, o ay ne yaptıklarını bildirirler, ne yapmaları gerektiğini bildirirler. Personelin şikayetleri ve istekleri dinlenir. Yöneticinin personelden istekleri en son söylenerek, toplantı genelde yöneticinin dilek ve temennileriyle kapatılır. Bu toplantılar finans dünyası için önemlidir, çünkü, sürekli dünyadaki gelişmeleri takip etmek zorundadırlar.

The business meetings are held weekly or, mostly, monthly in the financial sector. The personnel get together with the director and inform him about what they have done and what they need to do. The director listens to the complaints and demands of the personnel. The director gives his own requests at the end; and the meeting is closed with the demands and requests of the director generally. These meetings are crucial for the financial sector, because, they have to follow the developments over the world continuously.

Fırat Aydeniz
Diyarbakır

İş toplantılarımızda toplantıya başkanlık yapan bir başkan ve toplantı nüshalarını hazırlayan bir sekreter bulunmakta. Bunun dışında toplantıya katılan katılımcılarla toplantımız açılmakta. Tabii ki, toplantılarımızda mümkün olduğu kadar konsensus sağlanması, oy birliğine varılarak kararlar alınması daha hoşumuza giden bir şeydir. Ama, tabii, bu her zaman, her konuda böyle olmamakta. Neticede toplantıya katılan yönetim kurulu üyeleri, eğer ki bu bir

yönetim kurulu toplantısı ise, farklı fikirlere sahip olabilirler, farklı görüşleri olabilir; ve bunları da zaten bu toplantılarda dile getirirler.

Eğer ki, oy birliğiyle bir karar alınamıyor ise, o zaman oy çokluğuna gidilir; ve oy çokluğu hangi konuda, hangi kararda ise, o karar alınır; ve bu tutanaklara geçer. Başkan da oy kullanır, ama toplantıyı da yönetir. Mümkün olduğu kadar toplantıyı yönetirken tarafsız davranıp, oyunu kullanırken, kendi kararına göre oyunu kullanır; ve düzenli olarak da toplantılar yapmaktayız. Bu toplantılar tabii ki, yönetim kurulu toplantılarımız. Bunun dışında departman toplantılarımız vardır. Her bölümün kendi içinde yapmış olduğu, rutin, o bölümü ilgilendiren toplantılar yapılmaktadır. Örneğin, finans birimimizin yapmış olduğu toplantılar gibi; ve bu toplantılar dışında da kendi işimizden dolayı, kendimizin düzenlediği konferans da olmamakla birlikte, konumuzu, işimizi ilgilendiren konferanslara da mümkün olduğu kadar katılmaya çalışırız.

In our business meetings, there is a director who presides over the meeting and a secretary who prepares the minutes. Other than that, we open the meeting together with the participants. Naturally, having a consensus in our meetings as much as possible and to have decisions unanimously are more pleasant for us. Yet, of course, it is not this way, every time and for every issue. At the end, the executive committee members, if this is an exec meeting, may have different opinions; and they already mention these in such meetings.

If we cannot make decisions unanimously, then, we go with the majority of the votes; and which decision or issue the majority is with, we have that decision; and this is put into writing in minutes. The director also has a vote, but presides over the meeting, too. He tries to act impartial when presiding over the meeting; and when he votes, he uses it according to his own decision; and we have regular meetings. These are of course, our exec committee meetings. In addition, we also have departmental meetings. There are meetings that every department has, the meetings which are part of the routine and related to that department. For instance, the meetings of our financial unit; and although we do not have any conferences that we organize pertaining to our issues, we also try to participate in the conferences that are on our area and business as much as possible.

Courtesy 15

Ülkenizde her şeyin her zaman yazıya dökülmesini istemek uygun olur mu?

Edindiğiniz

deneyimlerden, diğer ülkelerle hangi yönleriyle bu konuda benzerlikler veya farklılıklar

görüyorsunuz?

*Is it appropriate to always request everything be put in writing in your country?
From your experience, in what way is it the same or different in other countries?*

Ebru Özkan
Ankara

Ülkemizde maalesef çok güçlü bir yazılı kültür olduğunu söyleyemeyeceğim. Belki hani kamu dairelerinde ve ister istemez bürokraside diyebileceğimiz nitelikte bir yazıya dökme kültürü olmakla beraber; özel sektörde, yine kendi sektörüm üzerine konuşayım, bu hakikaten oldukça zor. Hem aslında bir tecrubemi de paylaşayım: Bizim şirketlerimizden birisi bir yabancı ortak aldı, Alman bir firma. Çok yakın zamanda oldu bu. Almanların çalışma tarzına göre, herkesin her konuda yazışması isteniyor. Yani, ama biz hiçbir işimizi... bazı konularda yazışıyoruz, evet, ama her konuda yazışarak şeye dökerek, kağıda dökerek işlerimizi halletmiyoruz.

Mesela, burda ciddi bir çatışma yaşanıyor işleri çözmek anlamında. Benim gördüğüm kadarıyla da kendi kontaklarım, yabancılarla kontak olduğum durumlarda konuşulan şeylerin yazıya dökülmesini mutlaka istiyorlar. Çok da faydalı olduğunu düşünüyorum kişisel olarak ama, Türkiye’de iş yapma şeklinin tamamiyle böyle olduğunu düşünmüyorum. Dediğim gibi kamuda başka olabilir ama, o bürokrasiden kaynaklanan birşey. Özel sektördeki şeylere baktığımızda bu çok yaygın bir uygulama değil diyebilirim.

I will not be able to say that there is a strong writing culture in our country, unfortunately. Maybe, in the public departments and the bureaucracy there is a culture of putting things in writing; however, this is very difficult in a private sector, in my sector. Actually, let me share an experience: One of our companies made a new associate company, a German firm. This has happened very recently. According to the German working style, they want everyone to correspond about everything. Well, yet, we do not carry any of our business...we do correspond on certain points, but we do not handle our business by putting everything in writing.

For example, we have gone through a serious clash with this in order to resolve this problem. As far as I see, during my contacts with foreigners, they definitely want us to document everything that we have discussed. Personally, I believe this is very useful, yet, I do not think that this is the way of doing things in Turkey exactly. As I have said,

this might be different in the public sector, but that originates from the bureaucracy. When we look at the private sector, I can say that this is not a common application.

Cemal Tura
Diyarbakır

Kural dizgelerine özellikle baktığımızda, kural dizgelerini oluşturan kanun koyucular, genellikle, insana güvenle hareket etmemişler. Herşeyin bir sigortası olsun, herşeyin bir denetimi olsun yaklaşımıyla olaylara bakmışlar. Bana göre bu çok doğru değil. Ben kamudaki hizmetim süresince de üretim ilişkilerini hep ön planda tuttuğum için, insan ve üretim ilişkisi benim için çok önemliydi. Öyle olunca herşeyin imza altına alınması bir disiplin gibi görülse de, bazen işin tıkanmasına sebep olabiliyor; ve imza atmaktan imtina edenler, imza atmakta kendileri açısından risk görenlerin var olduğu sistematiklerde, bu sefer işi riske eden, işin gerçekleşmesini riske eden sonuçlar da çıkabiliyor.

Her şeyi dökümante etmek belli bir döngü içinde önemli. Yani, onun doğru planlanması lazım, kararların doğru üretilmiş olması lazım, iyi takip edilmesi lazım, artıların eksilerin ortaya konması lazım; ve bunların sizden sonrakilerin algılayabileceği şekilde dökümante edilmesi çok önemli. Bunun önemi sizin geçirdiğiniz tecrübeleri veya yaptığınız üretim sürecindeki becerilerinizin bir başkası tarafından algılanıp, onun zaman kaybetmeden bunlara sahip olmasını sağlamak açısından önemli.

Olayı böyle görürsek, bir şeyin yazılı hale getirilmesi, dökümante edilmesi çok önemli diye düşünüyorum. Ama bunu bürokraside olduğu gibi, imza atmaktan sıkıntısıyla karşı karşıya getirip, denetimde sıkıntı olur, başıma bela açar yaklaşımıyla özdeşleştirirsek sıkıntı diye düşünüyorum. O nedenle, doğru kararları ve tecrübeleri, birikimleri faydaya... Artıyı, eksiyi iyi dökümante edip, bizden sonrakilerin erişebileceği bir noktada tutunmamız açısından baktığımızda yazılı hale getirmemiz çok önemli.

When we especially look at the laws, we see that the lawgivers that composed those did not act with much trust for people. They approached different matters with the idea of having a system of security and checks. I do not think that this is very correct. Since I saw the production relations as a priority when I was working in the public sector, people and production relations were very important for me. Therefore, even if putting everything under a signature might seem as a discipline, it may cause things to get stuck; and in a system where there are people who avoid signing things or they see risks in

signing for themselves, there may be consequences that might risk the outcome or realization of the job too.

Documenting everything is important within a certain cycle. That is, it has to be planned right, the decisions have to be made right and followed well, and pluses and minuses should be put on the table; and it is very important to document these in the way that those after you can understand it well. It is significant in terms of others' perception of your experiences and abilities during the production process and having these at hand without wasting much time.

If we see the issue this way, I believe that it is very important to put something in writing and document it. Yet, if we put a lot of pressure on people to sign documents, it may cause problems if it is seen as a way to inspect for future problems. For that reason, we should make right decisions, and experiences and turn things into benefits. It is very crucial, in terms of documenting pluses and minuses well, for the sake of others after us.

Abdullah Marulcu
Afyon

Küçük işletmelerde “Söz senettir“ denen bir deyim tarzında söz var. İnsanlar karşılıklı sözleştikleri zaman, şayet kendilerini çok önceden tanıyorlarsa, uzun süredir iş yapıyorlarsa, bu “Söz senettir“ sözü geçerlidir. Bir telefon açarsınız, bir sipariş verirsiniz. Ödemesini dersiniz ki, “Ben on beş gün sonra yapacağım.” İnsanlar size güvenir ve sizinle daha önce çalışmışlarsa, sizi biliyorlarsa, sizin referanslarınız çok kuvvetliyse bu konuda, bir kefiliniz varsa bu konuda, size yardımcı olurlar. Size tamam derler, bir anlaşma yapmadan alışveriş yapabilirsiniz. Lakin, insanlar sizi bilmiyor, bilhassa yurtdışından gelmiş bir şirketseniz, ilk defa iş yapıyorsanız, anlaşma yapacak, küçük de olsa şirketler, büyük de olsa, mutlaka anlaşma yapma gereğini hissedeceklerdir.

Türkiye’de bu kendi aralarında “Söz senettir” hükmünün hala devam ettiğini görüyorum, bilhassa küçük esnafta. Malı gönderir, parasını almaz, bir ay, iki ay sonra alır. Böyle bir şey vardır. Lakin, bu tür şeyler sıkıntı çıkarabilir. Mal alan insan malı satamaz. Geri ödemesini yapamaz uzun süre. Karşılıklı güvenler sarsılabilir. İnsanlar bundan dolayı ticarete değişik sıkıntılar Türkiye’de yaşanmaktadır. Yine, böyle ekonominin dalgalı olduğu dönemlerde ve de krizlerin üstüste geldiği dönemlerde, bu tür şeyler esnafları etkilemektedir, işadamlarını etkilemektedir.

In small business there is an idiomatic expression like “One’s word is a bond.” When two people have a mutual agreement, if they have known each other for a while,

and done business for a long time, this “One’s word is a bond” is valid. You call somewhere and place an order. As to the payment, you say “I am going to do it in 15 days.” People trust you and if they have worked with you before and know you, if your references are very good on this issue, and if you have a co-signer they help you. They say okay to you, and you can buy things without having a written agreement. Yet, if people do not know you, and you are a company coming from abroad and doing business for the first time; even if the companies are small or big, they would definitely feel a need to do an agreement.

I observe that this statement of “One’s word is a bond” is still valid, especially among small size craftsmen companies. A person sends the product, and does not get the money, but gets it in one or two months. There exists something like this. Yet, these kinds of things may create problems. The buyer cannot sell the products. He cannot do the payment for a long while. The mutual trusts may be shaken. People in Turkey may have different problems in commerce due to this issue. Again, during the shaky periods of the economy, when there are crises one after another, these kinds of things may affect the craftsmen, and businessmen.

Zeki Samatyalı
Ankara

Kesinlikle yapılan bir anlaşmada, bir sözleşmede muhakkak suretle tüm nüansların kağıda dökülmesinin, yazıya dökülmesinin yararlı olacağı görüşümdedir. Ancak, bizim Türkiye’de, tabii ki, durum biraz farklı. Bir takım konuları yazıya dökmekten, dökme ihtiyacı hissetmekten, adeta hicap duyarız. Kesinlikle bunu bir mahcubiyet olarak görürüz. “Asla gerek yok, ben söz verdim, oldu, olacaktır” gibi bir yaklaşım sergileriz. Fakat bunun ileride yaratacağı sonuçlar, yaratması muhtemel sonuçların, maalesef, arada bir takım ihtilaflar çıkartması kaçınılmaz olacaktır.

Özellikle, yabancı muhataplarımızın öncelikle önem verdiği konunun, görüşülen, konuşulan her türlü konunun, en küçük nüansları ile birlikte kağıda dökülmesi şeklinde olduğunu düşünecek olursak; bizlerin de bu yaklaşımımızdan, tabii ki, yavaş yavaş uzaklaşmamız gerektiğini düşünüyorum. Ancak, yabancı muhataplarımızın bu konuda işi biraz zor. Çünkü biz Türkleri, kırmadan, küstürmeden tüm nüansları kağıt üzerine dökmeleri gerekiyor.

I definitely think that every nuance in an agreement should certainly be put in writing, on a paper. Yet, in Turkey, of course, the situation is a bit different. We almost feel ashamed to put some kind of issues in writing, or for feeling a need for this. We

definitely see it as an embarrassment. We show an attitude of “There is certainly no need to write it down. I have promised and it has happened, it is going to happen.” However, the consequences that this may cause in the future or the possible consequences might create unavoidable conflicts.

Especially, if we consider that our foreign counterparts give priority to put every sort of issue that we talked and discussed in writing, together with their nuances; I believe that we should also leave this attitude that we have aside, gradually of course. Nonetheless, our foreign counterparts’ job is a little bit difficult in this case. Because they need to put every nuance on paper, without offending us, Turks.

Mustafa Bildiren **Adana**

Türkiye’de Amerika ve Avrupa ülkeleriyle karşılaştırdığımızda yazı kültürü çok yaygın değil. Gerçekten bunu açık yüreklilikle söylüyorum. Özellikle sosyal yaşantıda insanların birbirleriyle olan ilişkilerde bu çok, hatta hiç kullanılmamakta diyebilirim. Eğer siz bir arkadaşınızla bir alışveriş yapmışsanız ve bunu yazıya dökelim diye bir talep gelirse, karşıdaki insan kendini böyle küçültülmüş hisseder, yani, gerçekten. İşte, “Bana güvenmiyor musun?” veya işte, “Bu nasıl dostluk? Böyle arkadaşlık olmaz” gibi ifadeler kullanılır ve bu çok kullanılmaz. Fakat, devletle yani, bürokrasiyle, hükümetle olan ilişkilerde mutlaka yazılı olması gerekmektedir.

Ayrıca, ben finans sektöründe çalışan biriyim. Finans sektöründe yapılan her türlü işlemin mutlaka yazıya dökülmesi şarttır. Aksi takdirde, başka hiçbir anlam, yani, aksi takdirde, başka hiçbir anlam ifade etmez. Bu müşterilerle olan ilişkilerde de bu şekildedir. Bizler finans sektöründe çalışanlar olarak, mutlaka buna çok dikkat ederiz, azami ölçülerde. Yani, yazılı bir belge olmadan hiçbir işlem yapmıyoruz. Bu, şöyle söyleyeyim, bu, günlük yaşantıya yavaş yavaş girmeye başladı insanlarla olan ilişkilerde. Bunun ben olması gerektiğini düşünüyorum. Böyle bir şeyin, yani, mutlaka olması gerektiğini düşünüyorum. Bu güvensizlikle alakalı bir şey değil. Bu yaşantının daha da böyle standart ve tekdüze, böyle, standart gerektiren bir şey olduğunu düşünmekteyim.

The culture of writing is not very common in Turkey, when we compare it with the US or European countries. I can honestly say that, especially in social life, this is rarely used or not used at all. If you have done a transaction with a friend and if a request to put it into writing comes up, the other person really feels a little humiliated. Expressions such as “Don’t you trust me?” Or “What kind of a friendship is this?”

Friendship cannot be like this.” would be used and so this never happens. However, in relations with the state or the bureaucracy, putting things in writing is obligatory.

In addition, I am someone working in the finance sector. It is required to put every kind of transaction in writing in the finance sector. Otherwise, it would not mean anything. It is the same way in relations with the customers. We, as employees working in the finance sector, are very careful about this, at maximum level. That is, we cannot do any transaction without a written document. I can tell that this has started to enter our lives in daily life slowly, as well. I believe that this is necessary. I believe that something like this should definitely exist. This is not something about mistrust. I believe that life should require more standards and something requires standardization.

Courtesy 16

İşin zamanında yapılması ve belirlenmiş tarihleri takip etmek ne kadar önemli?

How strict or flexible are deadlines in Turkey?

Alparslan Göktaş Ankara

Tabii ki, bir insan işi aldığı anda belli bir zaman verir. Bu zaman içinde insan bu işi teslim edemezse, o müeseseye teslim edemezse, bu işi sipariş vermiş olan insanın da kendine göre bir programı var. Programını alt üst edebilir. Bir insan evlenecektir, gider bir mobilya imalathanesine siparişler verir. Dolaplar verir, kanepeler verir. Kanepeler, dolaplar verir. Mutfak dolapları verebilir, her şey verebilir. Adam der ki: “Ben bunu on beş günde teslim edeceğim.” Bu sipariş veren kişi de belki de 25 gün sonra evlenecek. Bu vatandaş, işi alan müesese, araya giren başka işler neticesinde bunu bir aya, bir buçuk aya çıkardığında, yirmi beş gün sonra evlenecek, düğün salonunu tutmuş, programını yapmış, kartlarını dağıtmış bir insanın ne hale düşeceğinin hesabını yapması lazım.

Bir müddet sonra bunun planını yapmadan, yalnız kendi menfaatini düşünen bu müesese, daha kuruluş aşamasındaki bir ailenin daha evlilik öncesi bir sıfır yenik düşmesine neden olabilir. Morali bozulabilir o ailenin. O gelin bir eve girdiğinde bomboş bir evin içinde...Belki o evi, ne bileyim, yerde bir halının üstünde, bir kötü yatağın üstünde geçirecek ve hayatı boyunca unutmayacağı bir kötü olayla karşılaşmış olabilir. O bakımdan müesese sadece kendini değil, karşıya vermiş olduğu sözün neticesinde arkasında nelerin olacağını, iyice hesaplarını yapması lazım. Herşey para değildir. Birazcık da hizmet yaptığının şuurunu yaşaması lazım insanların.

Certainly, when a person gets a job, he gives a due date. If he does not finish it and does not give the product to that company by then, the person who placed the order also has needs of his own. It may disrupt his program. A person for example, who is getting married, if he orders furniture from a furniture manufacturer. He orders couches and closets. He may order cupboards and everything. If the person in charge says: "I am going to deliver it in 15 days." Say that the person who ordered it is going to get married, may be, in 25 days. When the person or the company who got the work extends the period to a month or 1.5 months, due to other intervening work, he should think about the other person's situation who is going to get married in 25 days, and who has rented the wedding saloon, made his program and sent the invitations.

After a while, since the company was only thinking about its own profit, they may cause the family to have to change things just before the marriage. They would be demoralized when the bride enters her house that is completely empty. Maybe, she would have to spend a considerable amount of time sleeping on the carpet or a bad mattress and this will be an unforgettable experience for her. For that reason, companies should not only consider themselves, but also what might happen as a result of a promise in details. Not everything is money. People should also have some kind of a consciousness of doing service.

Ahmet Malkan
Kahramanmaraş

Verilen sözlerin yerine getirilmesi, içinde bulunduğumuz çağın bir gereği, bir medeni davranış,sözün kıymeti demektir. Dolayısıyla kendisini bilen belli noktaya gelmiş insanlar ve firmalar, verdikleri sözün şuurunda olarak davranırlar. Böyle davranmak mecburiyeti de vardır. Türkiye’de belli seviyenin üzerine gelmiş, aşağı yukarı bütün firmalar, belli seviyenin üzerine gelmiş bütün firmalar, verdikleri sözün arkasında dururlar. Taahhüt ettikleri işi de zamanında bitirirler. Aksi takdirde, işveren tarafının yaptırımları vardır. Ağır ceza-i müeyyideler vardır.

Hem ondan kurtulmak için, hem de kendi bulunduğu branşta söz sahibi olabilmek için ve işinin devamlılığı açısından, verilen sözün zamanında yapılması çok önemlidir. Bir firma olarak da bu manada en fazla dikkat ettiğim hususlardan birisidir. Şimdi Kuzey Irak'ta çalışıyorum, üç seneden beri. İş veren kuruluşlar bize bu manada işlerimizi zamanından önce bitirdiğimiz için plaketler veriyorlar, ve işimizin de önünü açıyorlar. Biz böyle bir davranışın mükafatını da görmüş oluyoruz. Aynı davranışı herkesten de beklemek doğru değil. Bazen de daha

olgunlaşmamış firmalar sözlerinde duramayabiliyor. Bu manada onlar için söyleyecek çok bir şeyimiz yok.

Keeping promises is a necessity of the age that we are in, a civilized behavior, and it means the value of the promise. Thus, more or less, all people and firms that have a conscious and know where they stand, abide by their promise. There is also an obligation of behaving so. More or less, all firms that are above a certain level abide by their promise in Turkey. They also finish the work which they promised on time. Otherwise, the side that ordered something has sanctions. There are heavy fines and sanctions.

To get rid of these, to be good at its branch and for the sake of the continuum of the business, it is very crucial to finish the work on time. This is one of the issues that I have been paying attention to. Now, I worked in Northern Iraq, for 3 years. The organizations that employed us, gave us plaques, since we finished the work earlier and they also opened a way for us. This way, we also see the reward of such behavior. It is not right to expect the same kind of behavior from everyone, either. Sometimes, immature firms may not keep their promise, too. In that sense, we do not have anything to say about them.

Baki Ahi
Ankara

İşin zamanında yapılması insan için bir sorumluluk örneğidir. Bir insan bir işini zamanında yapıyorsa, mutlaka, “Burada ben bir sorumluluk aldım” demektir, disiplin demektir, iyi bir planlama demektir. İyi bir zamanlama yapılırsa, böylelikle israf da önlenmiş olur. Örneğin, bir taahhüt işi, bir kişi bir okul işi alıyorsa, Mart’ta işe başlamışsa, Eylül 15’te de taahhüt ediyorsa, bu işi zamanında yerine getirmiş olur. Şayet yapmazsa ne olur? Hem maddi, hem manevi kayıplar olur, dolayısıyla, burada. Ayrıca sağlık alanında da zaman çok önemlidir. Trafik kazası geçirmiş bir insanın en kısa zamanda hastaneye yetiştirilmesi ve müdahale edilmesi gerekir. Aksi takdirde bu kişi zamanında yetişmezse, sağlığıyla bunun bedelini ödemiş olur.

Doing a job on time is an example of responsibility for a person. If a person does his job on time, it definitely means “I have taken a responsibility here.” It means discipline and good planning. If there is good timing, waste is prevented too. For instance, a contractor job, if a contractor takes a school construction job and starts in March; and promises to finish it by 15th of September, it means he finished the job on time. What if he does not do so? There might be both material and spiritual losses at the

end here. In addition, time is also very crucial in the health field. A person who has had an accident needs to be taken to the hospital and treated immediately. Otherwise, if this person cannot make it to the hospital on time, he would pay for it with his health.

Ali Korkmaz
Antalya

İşin zamanında yapılması bizim için hayati önem taşıyor. Çünkü biz şu an burada bir telemedicine hizmeti veriyoruz. Telemedicine sistemlerde EKG hizmeti veriyoruz. MI geçiren bir hasta için kritik dakikalarda, MI teşhisinin konulup, raporlandırılması gerekir. Saniyelerin önemi vardır. Bu yüzden bizim için zaman altın değerindedir.

To do the job on time is life saving for us. Because, we currently give a telemedicine service here. We give a EKG service in telemedicine systems. For a patient with MI, an MI diagnosis should be made and reported within critical moments. Even seconds count. Thus, time is like gold for us.

Mustafa Bildiren
Adana

Benim için işin zamanında yapılması gerçekten önemli. Çalıştığım sektör de zaten bunu gerektiriyor. Yani, finans sektöründe çalışıyorum, demin de söylediğim gibi. Bizde mutlaka işler sürelidir, mutlaka işler sürelidir. Süreli olduğu için de zamana, belirlenmiş tarihlere uymak zorundayız, uymak zorundayız. Aksi halde işi kaçırebiliyoruz, veya insanlarla olan ilişkilerimiz kopuyor, veya kopma noktasına geliyor; veya, işte, derin yaralar açılıyor. Ben, mesela iş yerinde ajandam var. Ajandama günlük yapacağım işleri not alıyorum ve bu yol üzere, işte, işlerimi takip ediyorum, bu yol üzere takip ediyorum.

Bir müşteriden randevu alıp, zamanında gitmediğiniz zaman, zamanında gitmediğiniz zaman, artık ilişkiye 1-0 yenik başlıyorsunuz. Karşınıza imajı direk, işte, sözüne uymayan adam, veya, çok dikkatli olmayan bir imaj sergiliyorsunuz. Ben bundan uzak durmaya çalışıyorum. Fakat gördüğüm kadarıyla, gözlemlediğim kadarıyla, bizim gibi ülkelerde, yani gelişmekte olan ülkeler dediğimiz, Birleşmiş Milletler'in gelişmekte olan ülkeler diye tabir ettiği ülkelerde, ülkemiz de bunlardan bir tanesi , Türkiye olarak... (Bu) ülkelerde bu tür şeylere çok dikkat edilmiyor. Ancak kurumsal kültürü olan, kurumsal kültürü olan işyerlerinde dikkat edildiğini

görüyorum buna. Normal ilişkilerde, ikili ilişkilerde, sosyal yasantıda çok dikkat edilmiyor.

It is very important for me to do a job on time. The sector that I work in already requires this. That is, as I have said earlier, I work in the finance sector. Our tasks are definitely limited by a time period. Since they are scheduled, we have to follow the defined time and dates. Otherwise, we may lose that job, or our relations with people break down; or get hurt. For example, I have an agenda at the workplace. I take notes of my daily tasks in it and follow them this way.

If you make an appointment with a customer and do not go on time, you now start that relation 1-0, as a loser. You directly give an image of a man who does not abide by his promise or careless. I try to stay away from this. However, as far as I can see, in the developing countries like us, as United Nations calls it; our country Turkey is also one of those...In these countries, people do not pay much attention to these kind of matters. I only see that only workplaces with an institutional culture are careful about this. People do not care much about these, in regular mutual relations and in social life.